



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

i

Aarhus Kathedralskole

1877.



JNDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATHEDRALSKOLE

1877.



JNDHOLD:

1. NOGLE ORD OM BØRNEGENES HJEMMEARBEJDE, AF
ADJUNKT J. HOFFMEYER.
2. SKOLEEFTERRETNINGER, VED REKTOR, PROFESSOR
DR. PHIL. G. LUND.



AARHUS.

P. NIELSENS BOGTRYKKERI.

Nogle Ord om Børnenes Hjemmearbejde

af

Adjunkt J. Hoffmeyer.



En af de vigtigste og tillige vanskeligste Opgaver for Skolen er Samarbejdet med Hjemmet. Selv om man vilde indføre en fuldstændig Deling af Arbejdet, saaledes at Skolen alene paatog sig den oplærende og Hjemmet den opdragende Virksomhed, vilde der dog udenfor disse to Virksomheder blive adskilligt i Retning af Disciplin, Sundhedspleje o. s. v., hvor Skolen og Hjemmet maatte arbejde sammen, naar der ikke skulde komme et uharmonisk og splittet Resultat. En Deling som den ovennævnte vilde dog imidlertid hverken være i Skolens eller Hjemmets Interesse; de to nævnte Virksomheder kunne umulig fuldstændig skilles, uden at man gjør Vold paa det Naturlige, og der bliver altsaa kun tilbage, at Skole og Hjem bøje sig mod hinanden og paa bedste Maade virke sammen. Det kan ikke skjules, at Vanskelighederne ved denne Samvirken ere større ved de højere end ved de lavere Skoler, fordi ved de første Forældrene ofte ere mindre kjendte med Skolens Aand og Fordringer, da de hyppigt ikke selv have gjort praktisk Bekjendtskab med dem. Den Avtoritet, som „den lærde Skole“ tidligere nød, har jo nu tillige tabt sig og hos Mange givet Plads for en hyppigst ufortjent Mistillid, som yderligere vanskeliggjør Samarbejdet.

Det er jo ogsaa vanskeligt at sige, hvem der i Tilfælde af Uenighed skal bøje sig. Skolen kan billigvis gjøre Fordring paa, at dens Principer lige

over for alle dens Elever ere ens, om end disses Karakter og Evner kunne betinge en forskjellig Anvendelse af disse Principer. Forældrene derimod ere tilbøjelige til at finde det haardt og ubilligt, naar de paa Grund af Skolens Fordringer maa fornægte Grundsatninger, om hvis Rigtighed de ere inderlig overbeviste, og som ovenikjøbet bevæge sig paa et Omraade, der er et af de helligste og alvorligste for dem — Børnenes Opdragelse. Kun hvor Skole og Forældre ere lige villige til at forhandle med hinanden og lige tilbøjelige til — i Børnenes Interesse — at enes om bestemte Fremgangsmaader, kun dér er der Udsigt til virkelig harmonisk Udvikling for de Unge.

Enhver Lærer vil have følt de oven antydede Vanskeligheder og vil have haft mangfoldige Lejligheder til at føle sig endog mer end nødvendig trættet ved sit Arbejde, fordi Hjemmet ofte modvirkede ham; men naar han saa har lagt hele Skylden paa dette, har han dog vistnok jævnlig taget fejl. Ofte ligger Skylden eller en Del af den hos Skolen, som har forsømt at gjøre Sit til at oplyse Forældrene om, paa hvilke Punkter der nødvendig maatte samvirkes.

Jeg for min Part har i alt Fald ikke sjældent følt, at en Bebrejdelse i denne Retning var fortjent, og dette maa tjene som Undskyldning, naar jeg nærmest for Forældrene her har nedskrevet nogle Bemærkninger om den Maade, hvorpaa jeg mener, at Hjemmearbejdet maa ledes og vaages over, naar det skal drives paa en Maade, som stemmer med Skolens Aand og Fordringer.

Det vil neppe være undgaaet Opmærksomheden, at man i de senere Tider i de højere Skoler mere og mere har søgt at lægge Undervisningens Tyngdepunkt i Skoletimerne istedenfor i Hjemmearbejdet. Fra at have Hørere, som blot havde den Opgave at modtage som fix og færdigt Resultatet af Elevens eget Arbejde, er man gaaet over til at have Lærere, der ikke blot

skulle lægge Stoffet ved en omhyggelig Gjennemgang saaledes tilrette for Disciplen, at han med forholdsvis Lethed kan tilegne sig det hjemme, men som ogsaa ved deres Undervisningsmaade og Personlighed skulle vække ikke blot den almindelige mekaniske Flid, men ogsaa den virkelige Lærelyst hos deres Elever. Derfor forlanges der heller ikke mere et saa vidtløftigt Arbejde i Hjemmet som tidligere. Man lægger Vægt paa, at Børnene uden for Skoletiden foruden at lære deres Lektier skulle have en passende lang Tid at anvende til den i højeste Grad fornødne legemlige Bevægelse eller til Beskæftigelser, der uden at gøre dem mindre skikkede til Skolearbejdet, som dog er og bliver det vigtigste, kan udvikle deres Karakter og Evner i Retninger, som Skolen ikke særlig gjør til sin Opgave. Derfor vil man i Almindelighed søge at indrette Skolens Undervisning saaledes, at den Tid, som en Elev paa 11—13 Aars Alder anvender til Hjemmearbejde ikke gjerne maa overskride en Middeltid af $1\frac{1}{2}$ —2 Timer daglig. Efterhaanden som Barnet bliver ældre vil en længere Tid vel nok efterhaanden blive nødvendig, men den maa dog i 14—16 Aars Alderen yderst nødig overstige 3—4 Timer daglig. Skulde Forældrene mærke, at Børnene nødes til at arbejde ikke lidet længer, bør dette være et Tegn for dem paa, enten at Børnenes Evner overhovedet ere for ringe til, at den Undervisning, den højere Skole giver, kan tilegnes, eller paa at de befinde sig i Klasser, som stille større Fordringer til dem, end deres Alder og Modenhed kunne fyldestgøre. Der vil da ikke være andet at gøre end efter Omstændighederne lade Barnet helt hvile fra Skolen i nogen Tid eller lade det opgive Undervisningen i et eller flere Fag. I begge Tilfælde maa jo saa Barnet blive siddende et Aar længer i sin Klasse, hvad dog kun yderst sjældent vil være til Skade i dette Tilfælde.

Naturligvis er jeg ikke blind for, at ovenstaaende Ytringer kunne misforstaaes, som om Skolen overhovedet ikke lagde alvorlig Vægt paa Hjemmearbejdet. Dette er dog ingenlunde Tilfældet. Hvad den stadig maa forlange ved Siden af den mindre lange Tid er Kraft og Iver ved Arbejdet og særlig en regelmæssig og uafbrudt Udøvelse deraf. Hvis det stod alle Forældre klart, hvormegen Skade Skolearbejdet og vel ogsaa Børnenes Karakter lider ved jævnlige Forsømmelser af Arbejdet i Hjemmet eller ved Uregelmæssigheder deri, vilde det vistnok være sjældnere end nu, at Børnene mødte paa Skolen efter med deres Forældres Indvilligelse at være uforberedte paa Grund af selskabelige Forlystelser eller andre lignende meget forkastelige Grunde. Det gaar her som allevegne, en Slappelse paa én Kant maa nødvendigvis medføre en Skærpelse paa en anden.

Jeg kan heller ikke forbigaa at gjøre opmærksom paa, at det ikke er ligegyldigt for Hjemmearbejdet, hvorledes Fritiden benyttes. Lige saa lidt som man bør underkjende den mageløs uddannende Virkning, som god Morskabslæsning kan udøve paa Børnene, lige saa lidt bør man tillade, at de sætte sig til det alvorlige Skolearbejde med en Aand, som er sløvet ved, at de timevis i Forvejen have hængt over en Morskabsbog. Det bør ufravigelig hævdes, at Arbejdet for Skolen er absolut det vigtigste og betydningsfuldeste Hverv, Barnet har, og at Hensynet til alle Lyster eller Fornøjelser bør vige derfor. — Paa den anden Side vil ogsaa enhver stærk legemlig Bevægelse være at fraraade lige før Læsetiden. Det er en Misforstaaelse, naar man troer, at en lang anstrængende Spadseretur eller en vild Leg giver Barnet bedre Kræfter til at arbejde i Bøgerne. Erfaringen viser tvertimod, at naar Legemet er udmattet eller Blodet i stærk Bevægelse og Musklerne i Uro, saa gaar det aandelige Arbejde kun daarligt fra Haanden. Opsæt

derfor Morskabslæsning og stærk legemlig Bevægelse til efter Læsetiden, som derfor heller ikke bør falde altfor sent paa Eftermiddagen. Naar Barnet kommer fra Skole vil Spisetiden og 1 à 2 Timers stille Beskæftigelser eller Løge være tilstrækkelig lang Forfriskning.*) Man bør jo heller ikke glemme, at den højere Skoles Indretning nu medfører, at en af de sidste Skoletimer de fleste Dage i Ugen anvendes til Gymnastik, ligesom Legen i de rigelig lange Opholdstider mellem Timerne ogsaa har givet Anledning til ikke ubetydelig legemlig Bevægelse om Formiddagen.

Læsning om Morgenen før Skoletiden vil altid være gavnlig, naar den indskrænkes til en Gjennemlæsning af de Dagen i Forvejen lærte Lektier. At lære Noget fra Nyt af paa denne Tid, vil derimod ingenlunde være at anbefale, thi Erfaring viser, at hvad der læres om Morgenen, læres ganske vist let, men glemmes ogsaa meget hurtigt. Alvorlige aandelige Anstrængelser bør spares til Skoletiden.

Ganske specielt kunde jeg ønske at henlede omhyggelige Forældres Opmærksomhed paa Indretningen og Udstyrelsen af det Værelse, som overlades Børnene til deres Lektielæsning. Heldigvis iagttages nu i de højere Skoler Sundhedsplejens Fordringer i de fleste Hensender med stor Omhyggelighed. Men uheldigt er det, naar ikke en lignende Omhu iagttages i Hjemmet. Erfaring viser, at det end ikke er overflødigt at gjøre opmærksom paa saadanne simple Ting, som at Barnet paa ingen Maade maa læse med et Vindue lige foran sig, hvorved Øjet anstrænges paa utilbørlig Maade. Hvor ofte vaages der over, at den Stol og det Bord, ved hvilke Barnet tilbringer saa megen Tid,

*) Jeg taler her med de Skoler for Øje, som have samlet Undervisningstid. Den delte Undervisningstid, som endnu findes ved flere af vore højere Skoler, har foruden andre Ulemper ogsaa den, at den i høj Grad vanskeliggjør Anbringelsen af en passende samlet Tid til Hjemnearbejdet.

er af en saadan Størrelse og Indretning, at dets Sundhed ikke lider? Det er af stor Vigtighed, at Sædets Højde over Gulvet og Afstanden mellem Sædet og Bordpladen er af en Størrelse, der passer nogenlunde til Barnets, ellers nødes dette til under Læsningen og navnlig under Skrivningen at indtage unaturlige og forvredne Stillinger, som i Længden kunne foraarsage dets Legemsudvikling ubodelig Skade og fremkalde Brystsvagheder, Rygradskrumninger, Skævheder eller lignende. Hvor der er Raad til det, vilde et af de nyere efter Sundhedens Regler konstruerede Skoleborde være et fortræffeligt Møbel i en Læsestue, men selv hvor der ikke er godt Raad, kan Stol og Bord dog vælges med Omsigt, og det bør ikke glemmes, at et svageligt Barn eller en lang Apothekerregning er meget dyrere end nogle Stole og Borde. Temperaturen i Læsestuen bør naturligvis ikke være for høj (o: mere end c. 15° R.) Men ogsaa en lav Temperatur er for de fleste Børn uheldig; den Reaktion, Legemet er nødt til at udøve for „at holde Varmen“ maa nødvendigvis afdrage Opmærksomheden fra Arbejdet, ligesom ogsaa Kulden kan nøde Barnet til at indtage en sammenkrøben og usund Stilling under det stillesiddende Arbejde. Saavidt muligt bør naturligvis Læsning ved kunstigt Lys undgaaes. Naar man imidlertid nødes til at bruge dette, bør det absolut være roligt og rigeligt. Den, der lader sine Børn læse ved en lille, ofte uren Lampe, gjør dem kun en daarlig Tjeneste. Selv om man ved Skjærme eller Lignende kan samle et nogenlunde stærkt Lys paa Bogen, maa man ikke glemme, at den stærke Modsætning mellem Lyset der og Mørket rundt omkring virker skadeligt paa Øjet. Derfor ere Hængelamper altid at foretrække i Læsestuer, og det ogsaa af den Grund, at Øjet ikke generes af Flammen, og at de ikke ved at anbringes for tæt ved Barnets over Bogen noget bøjede Hoved, varmer dette utilbørlig meget. At man iøvrigt bør

iagttage med Hensyn til Barnets Læsestue de samme Sundhedsregler som med Hensyn til andre Beboelsesværelser, følger af sig selv.

Hvor der i en Familie er flere Børn, kan det ikke undgaaes, at disse læse i samme Værelse. Naar der vaages over Stilhed og Orden, er sligt fælles Arbejde snarest at anbefale. Man bør jo af forskjellige Grunde, som det vel neppe her er Stedet at udvikle, saa vidt muligt undgaa at lade Børn tilbringe for megen Tid ganske alene, eller vel snarere „i Ensomhed“ i særegne Værelser. Men det er dog nødvendigt ofte at beskytte de større af Børnene mod, at der altfor meget lægges Beslag paa deres Hjælp af de mindre. Et Barn kan ikke paa samme Tid lære sine egne Lektier og saa uafslædig give Svar til Højre og Venstre paa Spørgsmaal, der summe det om Øret. Et sligt spredt Arbejde er altfor stor Anstrængelse for en barnlig Aand, som netop trænger til at øve sig i at samle hele sin Tanke paa et bestemt Punkt. Naturligvis er det godt og gavnligt, at større Sødskende hjælpe de mindre, men Hjælpen bør henlægges til Tider, hvor den ikke griber forstyrrende ind i de Størres eget Arbejde.

Jeg kommer nu til et af de væsentligste Punkter i denne min Fremstilling, nemlig Forældrenes Hjælp under Lektielæsningen. Det er jo ikke saa sjældent, at man af en eller anden Elev, der ikke kan sin Lektie paa Skolen, faar som Undskyldning, at han „kunde sin Lektie, da han blev hørt i den hjemme“. Heller ikke er det sjældent, at Forældrene føle sig utilfredse med Skolen i det Hele taget eller med en enkelt Lærer i Særdeleshed, fordi Børnene medbringe saa mange daarlige Karakterer fra Skolen, og det uagtet Lektierne med den største Omhyggelighed blive — som det hedder — „terpede“ igjennem med dem i Hjemmet. Hvor- mangan kjærlig og omhyggelig Fader og Moder tilbringer ikke besværlige og trættende Timer med at

høre Børnene i deres Lektier? men hvor sørgeligt er det ikke, naar, som det saa særdeles hyppigt er Tilfældet, dette Offer viser sig at være til Unytte, ja stundom endog til bestemt Skade for Barnet.

Allerede en ganske simpel Betragtning af de faktiske Forhold maa kunne vise, at det er umuligt for Forældrene at kunne „høre“ Børnene i deres Lektier, saaledes at hine derved ere sikrede mod mindre gode Resultater paa Skolen. Et Barn har jo vel i Reglen Lektier til 3 à 4 Timer paa Skolen hver Dag. Af disse 3 à 4 Timer tilbringer Læreren vel mindst Halvdelen med at examinere. Skulde nu Forældrene examinere Børnene hjemme paa en Maade, der sikrede, at de „kunde deres Lektie paa Skolen“ maatte de mindst anvende lige saa megen Tid som Læreren, hvilket i Almindelighed ikke vil kunne lade sig gjøre. Naar Forældrene derfor ville høre Børnene i Lektierne, maa de nødvendigvis høre dem paa en anden Maade end Læreren, men de kunne da heller ikke undres over, at Resultatet af Lærerens Examination lot kan blive et andet end af Forældrenes.

Denne daglig gjentagne „Høren“ i Lektierne i Hjemmet medfører nu tillige efter min Mening flere væsentlige Ulemper, som jeg her skal søge at fremstille.*)

Den Maade, hvorpaa et Barn lærer sin Lektie og bliver examineret i den, forandrer sig betydeligt med Alderen. I de første Skoleaar vise de fleste Børn en stor Dygtighed til at lære udenad: Vers, Navne, Tal, Ramser i Grammatiken o. desl. læres med forbavsende Lethed, saa hurtigt og saa godt, at den Voxne i Reglen vil have ondt ved at gjøre Barnet det efter. Efterhaanden som imidlertid Hukommelsen fyldes med Stof, og Evnen til at tænke efter Logikens Regler ud-

*) Den for Barnets Aandsudvikling saa skadelige Misbrug, at en ældre Elev eller Lærer daglig gjennemtygger Lektierne lades her ude af Betragtning.

vikles, bliver Tilegnelse af Ting, som blot præsentere sig som Ramsere og Hukommelsesværk, sværere og sværere, medens det derimod bliver lettere at lære Ting, hvor Idéassociationer eller Følelsen af Konsekvenser tjene til at lede Hukommelsen. Det er den Tid, hvor abstraherende Videnskaber saasom Mathematiken og Grammatiken kunne begynde at læres. Endelig kommer i Slutningen af Skoleaarene det Tidspunkt, hvor der ret kan „studies“, det vil sige, hvor det tilegnede Stof er lagt saa godt tilrette, at der kan arbejdes paa at samle det Hele paa en overskuelig Maade, at søge Oplysninger til det ene Fag fra det andet; det er den Tid, hvor det sjældent er nok at sidde med én Bog ad Gangen paa Bordet; der skal hvert Øjeblik slaas op andre Steder og sammenlignes; først nu kunne de gamle Forfattere læses paa en frugtbringende Maade, idet Evnerne strække til for at benytte de saavel formelle (grammatikalske) som reelle (historiske) Udgangspunkter, Læsningen af Klassikerne tilbyde.

Naar Skolen er, som den bør være, maa dens Undervisning rette sig efter Børnenes Evner og deres Udvikling. I Forberedelsesskolen vil der derfor blive lagt Vægt paa en udstrakt og nøjagtig Udenadslæren. Men ved Siden deraf maa Barnet naturligvis stadig forberedes til det næste Trin ved, at der bydes det Forklaringer og Oplysninger, saa at det, der er lært udenad, ikke forbliver dødt og aandløst. Derfor maa Barnet f. Ex. i mange Skoler, efterat have fremsagt en udenad lært Psalme eller andet Digt, bagefter søge med egne Ord at fremsætte Indholdet under en anden Form (o: forklare det) samt gjengive de Oplysninger, som Læreren har meddelt om Betydningen af de Ting eller Begreber, der nævnes i Verset.

Efterhaanden som Barnet voxer og Undervisningen skrider frem, lægges der mindre Vægt paa nøjagtig Udenadslæren. Hvis Barnet i en Mellemlasse i den

højere Skole gjengav en Historie- eller Geograflektie paa samme Maade, som det havde faaet Ros for i Forberedelsesskolen, vilde det maaske kun faa en daarlig Karakter. Man begynder nemlig at springe det første Trin over og forlanger Lektien gjengivet med noget andre Ord eller paa en noget anden Maade end Bogen har den, for at mærke, om Indholdet er tilfulde forstaaet. Endelig vil i de øverste Klasser Examinationen snarere komme til at dreje sig om det, der ikke staar i Bogen, end om det, som staar der, idet det opgivne Pensum ofte mere kun er Udgangspunktet end Maalet.

Naar man nu tager dette i Betragtning, tror jeg det maa vise sig, hvor vanskeligt det er for Forældre, som ikke ere indlevede i hele Skolens Methode, at høre deres Børn i Lektierne paa rette Maade, særlig da hver Lærers Personlighed jo bevirker talrige Modifikationer i Undervisningsmaaden. Naar Barnet nu ved at blive hørt hjemme har faaet Troen paa, at det kan sin Lektie, og det saa gaar galt ved Examinationen i Skolen, bliver Utilfredshed og Modløshed let Følgen, Skolearbejdet en Plage, og Dovenskab og Sløvhed Resultatet. Man tro endelig ikke, at Barnet, der savner alle Sammenligningspunkter og al Erfaring, kan give en fyldestgørende Forklaring i Hjemmet af den Maade, hvorpaa Læreren underviser. Der kan ganske vist i Hjemmet af Børnene blive fortalt adskilligt om deres Lærere, men dels spiller den personlige Sym- eller Antipathi en væsentlig Rolle i denne Fremstilling, dels glemmes i Reglen netop Pointerne, idet Barnet har langt mere Øje for Bitingene end for disse.

Dette er altsaa den ene uheldige Side ved, at Forældrene stadig høre deres Børn i Lektierne; den anden er imidlertid ikke mindre fordærvelig. Ved saaledes i Hjemmet at blive hørt, taber Barnet meget let den Følelse af Ansvar for sine Præstationer, som er en af de væsentligste Drivefjedere for Fremgangen. Det faar

efter at have læst overfladisk paa sin Lektie Lyst til at prøve, om det har lært den, og lader sig høre af Fader eller Moder. Kan det nu ikke Lektien, faar det Bogen tilbage for at læse paany, og faar et kort Øjeblik efter Lyst til atter at prøve. Jeg har i mer end en Familie set dette Spil gjentages Dag for Dag. Jeg har set Faderen eller Moderen mere og mere utaalmodig over disse mislykkede Forsøg og Barnet efterhaanden med formelig Spillerlidenskab lade sig høre og høre paany for at prøve, om det ikke ved et Lykketraf kan komme over de overfladisk eller daarligt lærte Steder. Det er i Sandhed et sørgeligt Skuespil, og vel skikket til at lære Børnene Mangel paa Alvor og Grundighed i Arbejdet. Ganske anderledes er det, naar Barnet véd, at den lærte Lektie for det Første skal være saaledes banket ind i Hukommelsen, at den kan holde sig der mindst til næste Dag, og for det Andet, at der ikke er Tale om at høre om paany, naar det intet har kunnet, ja at der maaske endog kan være Udsigt til at komme op i det aller værste og vanskeligste Stykke af Lektien uden at man ved at „brillere“ i de lettere Stykker kan bringe Synderne i Glemmebogen.

Men — vil man vel nu indvende — skal da Forældrene helt udelukkes fra at assistere deres Børn ved Hjemmearbejdet? Nej ingenlunde. Jeg vil tværtimod i aller højeste Grad beklage de Børn, hvem Omstændighederne nægte Forældrenes Hjælp. Allerede ovenfor har jeg paapeget Vigtigheden af, at der vaages over Læsetidens regelmæssige Overholdelse og passende Anbringelse, over Læseværelsets Indretning og og Roen i samme. Jeg kan ogsaa her tilføje, at Forældrene sammen med Skolen kunne finde stærk Anledning til at vaage over, at de skriftlige Arbejder behandles med den Omhu og Orden, som af Lærerne forlanges, at Læsebøgerne ikke tilsmudsnes eller bemales, hvorved ofte Ordenssandsen taber sig — særlig naar de gaa i

Arv fra ældre til yngre Sædskende — og mange flere Ting. Men ogsaa under selve Lektielæsningen kan passende Hjælp være særdeles gavnlig. Hvor vanskeligt er det f. Ex. ikke ofte at lære de mindre Børn, hvorledes de overhovedet skulle bære sig ad med at lære en Lektie? Hvor mange forfalde ikke paa Grund af daarligere Exempler til at lære ved den fordærvelige Frem-mumlen af Lektien, hvorved Lyden af Ordene, men rigtignok ikke de ved dem betegnede Tanker langsomt arbejder sig ind i Hovedet. I Hjemmet vil man allerbedst kunne anvise Barnet, hvorledes det skal begynde med at lære sin Lektie stykkevis og høre sig selv i Tankerne i hvert Stykke, og ikke forlade det, før det er sikkert lært. Naar Barnet bliver større, bør det stadig kunne søge til Forældrene for at faa Forklaringer af vanskelige Steder, forudsat da, at Forældrene i Tide have vænnet det til at spørge med Frejdighed og Tillid til, at det faar Svar. Ofte ville opmuntrende Ord eller anden Assistance være af den største Vigtighed, naar Barnet er ved at tabe Modet over en usædvanlig vanskelig Lektie, eller naar det af en eller anden Grund er daarligt oplagt til at læse. Jeg tør nok sige, at det Barn er heldigt, som under Læsningen af sine Lektier er vis paa stadig at finde en kjærlig, opmuntrende og hjælpende Haand ved sin Side, som vel ikke er beredt til strax at tage al det Arbejde og den Møje paa sig, som tilkommer Barnet, og som det skal bære, da dette er Grundvolden for dets Lykke, men som er parat til at gribe ind øjeblikkelig, saasnart Arbejdet og Møjen overstige de spæde eller uøvede Kræfter.

Idet jeg hermed slutter disse Bemærkninger, maa jeg bede undskyldte, at jeg har fremført ikke saa ganske lidt, som for Mange vil synes at være meget hverdagsagtige Bemærkninger. Men Begreberne om Opdragelse ere jo saa yderst forskjellige nu til Dags blandt Forældre, og deres Fordringer til Skolen og

Hjemmet ere baserede paa saa forskjellige Principer, at det ikke synes mig overflødig at søge at slaa selv ganske simple Ting fast; og hvad jeg her har fremført, vil vel i det Hele taget være grundet ikke blot paa min egen Erfaring, men ogsaa paa Meddelelser fra Kolleger, der have langt mere af denne uundværlige pædagogiske Støtte end jeg. Hovedsagen er jo, at Skolen og Hjemmet maa arbejde sammen paa det store og vigtige Formaal at skaffe os en Ungdom med en sund Sjæl i et sundt Legeme.

.

.

EFTERRETNINGER.

OM

Aarhus Kathedralskole

I

Skoleaaret 1876—77

VED

SKOLENS REKTOR.

I.

Almindelige Bestemmelser og Meddelelser.

I. Beretning om de i 1876 afholdte kontrolerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Realskoler.

De Examina, som Undervisningsinspektionen i Aar har kontrolleret, have i flere Henseender givet Anledning til de samme Bemærkninger, som bleve gjorte ifjor. Disse skulle ikke her gjentages, med mindre dertil er særlig Grund. Paa den anden Side spores der ikke saa faa Bestræbelser for at fjerne de Grunde til Udsættelser, der have været til Stede.

Ogsaa i Aar har Afgangsprøven haft et i det hele godt Udfald, medens det fremdeles viser sig at være forbundet med Vanskeligheder ganske at tilfredsstille Fordringerne til fjerde Klasses Hovedexamen.

A. Afgangsprøven.

De danske Stile have paa flere Steder ladet en Del tilbage at ønske. Der maa forlanges af en Student ikke blot Sprogriktighed og Sprogfærdighed, men ogsaa Gjennemførelsen af Stoffets logiske Udvikling, saa at Stilen hæver sig til en virkelig Drøftelse af Spørgsmaalet; istedetfor dette have adskillige Disciple vist Tilbøjelighed til, især ved Behandlingen af den frie Opgave, at slaa sig til Ro i Fraser eller de ere blevne staaende ved deklamatoriske Udbrud. Bedømmelsen bør tage alvorligt Hensyn hertil. Ogsaa grove Retskrivningsfejl bør bedømmes strengt; Fejl som „betrakte“, „gjordt“, „forvendt“, (ø: vænt), „Thelegraf“ bør ingen Student kunne gjøre.

For det Oldnordiskes Vedkommende har Examinationen i enkelte Skoler givet Anledning til

den Bemærkning, at det slet ikke kommer an paa, at Disciplene ere bekendte med enhver Specialitet i Formlæren, men vel paa, at de vide Besked med Forholdet imellem Oldsproget og nyere Dansk og ere fortrolige med de Fænomener, der oplyse dette.

Engelsk synes paa en heldig Maade at være indordnet i Undervisningen. Resultatet er gennemgaaende godt, og man har paa sine Steder sporet yderligere Fremgang fra ifjor.

Hvor Tydsk har været opgivet, har Prøvens Udfald paa de fleste Steder været ret tilfredsstillende.

Resultaterne af den franske Undervisning ere omtrent de samme som ifjor. Lærerne synes alle Vegne at gjøre sig Flid, men af og til savnes almindelig sprogvidenskabelig Dannelse. Der synes ikke at være Grund til at tvivle paa, at de ved Loven af 1. April 1871 tilsigtede Resultater kunne naas, naar en methodisk Undervisning gjenneføres i hele Skolen.

I Latin har der vist sig en ikke ringe Forskjel paa det Omfang, hvori Antikviteter, Mythologi og Litteraturhistorie drages ind i Prøven. Det bør paases, at hver Examinand faar et nogenlunde fyldigt Spørgsmaal i hvert af disse Bifag. Resultatet er i Almindelighed godt, skjønt Oversættelsen af ikke læste Forfattere ofte har været noget trykket. Dog viser Versionens Behandling paa adskillige Steder for stor Usikkerhed.

Ogsaa for Græskens Vedkommende maa Bifagene drages tilbørlig ind i Examinationen; derfor maa Tiden til Prøven ikke begrænses saa stærkt, at der efter Oversættelse og Analyse ikke bliver et Øjeblik tilovers for Bifagene.

Det Omfang af historisk Kundskab, som meddeles i Skolerne, er ingenlunde saa overensstemmende, som man kunde ønske; der er Grund til her at minde om, hvad der i Beretningen ifjor blev fremhævet derom. Paa nogle Steder har Examinationen været altfor løs og overfladisk; dens Beskaffenhed staar i dette Fag overhovedet i nøje Forbindelse med Stoffets Omfang, og det er vanskeligere for Censorerne her end i andre Fag at forlange orienterende Spørgsmaal indskudte, saa at de ikke formaa helt at raade Bod paa denne Ulighed.

I Mathematik har Resultatet været tilfredsstillende, undtagen netop for deres Vedkommende,

hvem Frygten for Græsk kaster i Mathematikkens Arme. Ønsket om skriftlig Opgave i analytisk Geometri bliver bestandig mere levende. Med Hensyn til den mundtlige Prøve i dette Fag bør Læreren før Prøven gjøres bekendt med de praktiske Anvendelser af den analytiske Geometri, som forelægges til Behandling, for at der ikke skal tages uheldig fat derpaa, hvorved kun Tid spildes og Dommen taber i Sikkerhed.

Naturlæren har for de studerende af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning endnu ikke faaet tilstrækkelig fast Begrænsning, men da der er Haab om Tilvejebringelsen af Lærebøger for denne Undervisning, tør man efterhaanden vente større Sikkerhed. Nogle Steder tilsidesættes den mathematiske Del af Faget, derunder Astronomien, mere end tilbørligt.

De sproglig-historiske studerendes Kundskab i Naturlære har atter i Aar været gennemgaaende tarvelig, men rigtignok især hvor det mangler Læreren paa Evne til at klare Stoffet, og her er det naturligt, at det især er de paa mathematisk Grundlag hvilende Lærdomme, som ere løst tilegnede. Men dette Fag danner en saa vigtig Afslutning af denne Gruppe Studenters Kundskab til Naturlovene, der er et i vore Dage højst nødvendigt Led i den almindelige Dannelselse, at det ikke noksom kan paalægges Skolerne at sørge for en forsvarlig Ledelse af denne Gren af Undervisningen; den bør kun betros Lærere med klart Overblik og gode Lærergaver. Lærerne selv kunne ikk anvende Opmærksomhed nok paa Overvindelsen af de Vanskeligheder, hvormed de have at kæmpe, men de maa tillige bevare Overbevisningen om, at, fordi Opgaven er vanskelig, saa er den ikke umulig. For Belysning af Theorien ved Paavisning af Forhold i Naturen og ved Forsøg maa der gjøres alt, hvad der staar i Skolens Magt.

B. Fjerde Klases Hovedexamen.

For Latinens Vedkommende have atter i Aar de mundtlige Prøver givet gode, paa flere Steder meget gode, Resultater. Stilene have i Aar været bedre, saa at det endog flere Gange er hændet, at Stilen har hævet Karakteren for den mundtlige Præstation.

I Mathematik var der en ikke ringe Forskjel paa Præstationerne; de fremkom næsten i alle Grader

imellem fortrinlige og slette. Især viser Forskjellen sig i de skriftlige Arbejder. Der spores altfor ofte i dem en vis Magerhed, der vidner om mangelfuld Kundskab, der snart har været tilskrevet Læreren, snart Disciplen. Saaledes som Opgaverne ere formede, stilles der gjerne bestemte Spørgsmaal, baade af theoretisk Natur og med Hensyn til den foreliggende praktiske Anvendelse. Om end saadanne Spørgsmaal formelt kunne besvares med et blot Ja eller Nej, er det dog i Realiteten en ganske nødvendig Fordring, at Svaret begrundes, hvilket som oftest sker ved Henvisning til eller Udtalelser af bekjendte Sætninger. De geometriske Konstruktioner angives altfor ofte blot i Tegninger, undertiden tarvelige nok; Disciplen maa kunne forklare i Ord, hvad han har udført med Instrumenterne. Et Særkjende for den daarlige Undervisning er det gjerne, at de blotte Beregningsopgaver eller Konstruktionsopgaver ere slet ikke eller daarlig besvarede. Enkelte Skoler benytte sig ogsaa vel meget af, at fjerde Klasses Hovedexamen er en Aarsprøve, hvilket for Matematikkens Vedkommende ikke er nødvendigt. De bedste Matematiklærere forstaa næsten altid at faa det hele Pensum repeteret i det sidste Aar.

Naturhistorien behandles paa mange Steder meget godt, men paa nogle Steder spores altfor meget, at Disciplene ikke ere vænede til at se paa Naturgjenstandene, saa at Beskrivelsen undertiden snarere er en Følge af, at Gjenstandens Navn er kjendt, end Gjenstandens Bestemmelse en Følge af Beskrivelsen. Naar Disciplene ikke tit nok føres paa Exkursioner, vil deres Kundskab vel meget begrændses af, hvad Skolens Samling indeholder.

I Geografi savner man undertiden de vigtige og nødvendige Forklaringer af de Fænomener, der følge af Jordens Stilling i Planetsystemet, som af Fordelingen af Dag og Nat, Aarstidernes Skiften i Jordbelterne og lignende, hvilke dog endog ved blot mundtlig Udvikling i de lavere Klasser kunne gives med Nytte og vække Interesse for de store Forhold i Naturen, hvorom nøjere Kundskab erhverves i femte og sjette Klasse. Baade Fordringerne og Udbyttet ere iøvrigt temmelig forskjellige og enkelte Steder tarvelige nok.

C. Realafgangsprøven.

Den tyske Stil er, paa faa Undtagelser af Skoler og Disciple nær, daarlig, ja synker paa enkelte Steder i Slethed under det tilladelige. Ved den Undervisning, der gives i Realskolerne og med den Modenhed, som de fleste, der indstille sig til denne Examen, have, er denne Prøve lidet hensigtsmæssig. Ved den mundtlige Prøve i Tysk er man paa sine Steder vel tilbøjelig til at glide hen over Vanskelighederne baade i Oversættelse og i Analyse. Det vilde være ønskeligt, om man kunde vende tilbage til Bestemmelsen i Bekjendtgjørelsen af 18. Septbr. 1855, hævet ved Bekjendtgjørelsen af 25. August 1871, saa at der examineredes i et ikke altfor let Sted af et læst Pensum istedetfor et ikke læst Sted af en Digter*), en Forandring, som vist alle, baade Lærere og Censorer, ere enige i at anbefale. Den gennemgaaende Løshed, der har vist sig ved Prøverne, viser allerbedst Nødvendigheden af en omhyggeligere statarisk Læsning.

Ved Naturlæren maa bemærkes, at enkelte Skoler alene have holdt sig til Cirkulæret af 9. August 1871 angaaende Omfanget og ere fuldkomment ubekjendte med Skrivelsen af 4. Decbr. 1873 til Rektor ved Aarhus Kathedralskole, hvilken ikke er blevet meddelt alle Realskoler.

Det maa atter i Aar indskærpes, at Realafgangsprøven ikke er nogen Aarsprøve, og at det ikke gaar an, allermindst i Mathematik, at udskyde hele Afsnit, som ikke læste i det sidste Aar. I øvrigt gjælder om Mathematikken ved denne Prøve ogsaa det ved fjerde Klassens Hovedexamen anførte.

D. Almindelige Bemærkninger.

De i Beretningen for 1875 gjorte almindelige Bemærkninger kunne næsten Ord til andet gjentages i Aar for Bedømmelsens og Examinationens Vedkommende. Da ikke alle Censorer have kunnet besøge de samme Skoler som ifjor, saa kan ikke udtales noget om, hvorvidt Fremgang er sket der, hvor der har været noget at udsætte.

*) Dette Spørgsmaal vil blive Gjenstand for nærmere Forhandling.

Derimod er det Inspektionen en Tilfredsstillelse at kunne give Skolerne i Almindelighed det Vidnesbyrd, at Bestræbelserne for ydre Orden i de skriftlige Arbejder har baaret kjendelige Frugter. Det maa imidlertid ikke glemmes, at Ordenssansen først bliver fuldkomment udviklet ved omhyggelig Pleje igjennem hele Skoletiden.

2. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 29. Mai 1876.

Under 29. Maj har Ministeriet paa Forespørgsel af en af de lærde Skolers Rektorer svaret, at de Disciple som efter fuldendt Examen forlode Skolen inden 1. Juli ikke blive at afkræve Skolepenge for Juli Maaned.

3. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 6. Septbr. 1876.

Paa Forespørgsel om N. N., der i Juli 1875 har som Privatist bestaaet 4de Klasses Hovedexamen i de for den sproglig-historiske Retning afsluttede Fag og Seminarist N. N., der har suppleret sin Skolelærerexamen saaledes at han har erhvervet samme Ret, som dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad, skulle for at indstille sig til Afgangsexamen underkaste sig en Prøve i latinsk Stil, og i bekræftende Fald om Prøven kan tages i samme Examenstermin som Afgangsexamen, har Ministeriet under 6. Septbr. 1876 svaret, at Privatister efter Bekjendtgørelse af 28. Marts 1876, 2, 3 og 4 Stk. ere, naar de have bestaaet i Afslutningsfagene ved 4de Klasses Hovedexamen før 1877, fritagne for Prøve i latinsk Stil og at de som Følge heraf uden at underkaste sig en saadan kunne indstille sig til Afgangsexamen, samt at Ministeriet i Analogi dermed vil lade samme Regel gjælde for dem, der have bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad eller ere stillede lige med disse, forsaavidt de før Sommeren 1877 have taget Realafgangsexamen eller suppleret Skolelærerexamen med den befalede Prøve i de nyere Sprog. Hermed bortfalder Spørgsmaalet om Tiden for Prøvens Aflægelse.

4. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 16. Februar 1877.

Efterat det ved den Kongelige Anordning af 5. August 1871 var bestemt, at Religionsundervisningen i de lærde Skoler skulde bortfalde med tredje Klasse, har i de siden forløbne Aar det Spørgsmaal oftere været opkastet, om denne Bestemmelse kunde betragtes som stemmende med Disciplenes Tarv. Ministeriet har herved seet sig foranlediget til at optage Sagen til fornyet Behandling, og medens man derunder paa den ene Side har maattet fastholde, at den Religionsundervisning, der tidligere meddeltes i de øverste Klasser af de lærde Skoler, var forbunden med Mangler, som kunde gjøre dens Værd tvivlsomt, har det paa den anden Side maattet erkjendes, at Religionsundervisnings Udelukkelse fra de øverste Klasser har givet Disciplenes Uddannelse i disse Præg af en Ensidighed, som det er ønskeligt at raade Bod paa, selv om Sagen alene betragtes fra Kundskabens Standpunkt.

Ministeriet har derfor ved et Circulaire af 22. August 1876 til Rigets Biskopper og det theologiske Facultet (se Ministerialtidenden 1876 A pag. 103—4) udtalt som sin Formening, at det vilde være heldigt at gjenindføre en Religionsundervisning i den lærde Skoles to øverste Klasser, og fremsat nærmere Forslag til dennes Beskaffenhed. Efterat man derpaa har modtaget Betænkninger fra Biskopperne og det theologiske Facultet, der i alt Væsentligt have tiltraadt Ministeriets Opfattelse, og da det allerede ad anden Vei var Ministeriet bekjendt, at det store Flertal af Landets Rektorer og Bestyrere af private lærde Skoler have udtalt sig for Gjenindførelse af Religionsundervisning i de nævnte Skolers øverste Klasser, er det nu Ministeriets Agt at nedlægge allerunderdanigst Forestilling om en Forandring i den Kongelige Anordning af 5. August 1871.

Forinden ønsker man imidlertid at modtage de Udtalelser af Hr. Rektoren, som den Dem betroede Skoles særlige Forhold maatte foranledige. Ministeriet har, som bemærket, tænkt sig Undervisningen indskrænket til de to øverste Klasser og i disse gennemført, uden at der læres Lectier og uden at denne Undervisning afsluttes ved en Examen; Formaålet skal

ikke være Opbyggelse men Belærelse. I Skolernes femte Klasse kan det antages, at alle Disciple ere confirmerede, og den videregaaende Religionsundervisning bør da gaa ud paa at supplere, hvad der var tilegnet ved den tidligere Religionsundervisning og Confirmationensforberedelsen. Dette vil ske ved Læsning af passende valgte Stykker af den hellige Skrift, hvorunder et af Evangelierne, ved hvilken baade af Hensyn til Tiden og til at mange Disciple ikke læse Græsk maa, ligesom ved Læsning i det gamle Testamente, benyttes en dansk Oversættelse; dernæst ved Foredrag over og Santaler med Disciplene om de vigtigste Begivenheder i den christelige Kirkes Historie, særligt Reformationens Historie, og vor Kirkes symbolske Bøger.

Ved Gjennemførelsen vil der væsentlig blive Spørgsmaal om Tiden og Lærerkrafterne. Hvor ønskeligt det end maatte være, at dertil kunde anvendes mere Tid, tør Ministeriet ikke antage, at det under de nuværende Forhold vil være muligt for Skolen at afse mere end een ugentlig Time for hver Klasse; en eventuel Forøgelse af Tiden maa derfor vistnok være Fremtiden forbeholdt. Hvad Lærerkrafterne angaar, stille Forholdene sig selvfølgelig forskjelligt ved de forskjellige Skoler, men Ministeriet haaber, at der ved Skolen maa findes de fornødne dygtige Krafter til at overtage den ny Undervisning; skulde dette ikke være Tilfældet, maa Ministeriet anbefale at søge dem mellem Byens Geistlige.

Efter disse Bemærkninger imødeser man Hr. Rektorens behagelige Udtalelser i Sagen.

(I den herfra indgaaede Besvarelse derpaa blev det, da der ikke var Spørgsmaal om Sagens Betimelighed eller Tilraadlighed, men kun om Maaden, hvorpaa den her i Skolen lod sig iværksætte, fremhævet, næst efter at paapege det uheldige i en Afbrydelse i 4de Klasse og tildels alt i 3die Klasse (for de confirmerede), at der med Hensyn til Lærerkrafter ingen Vanskelighed for Tiden var tilstede, medens derimod Præsterne her i Byen ere saa optagne af Forretninger, at der fra deres Side næppe kunde ventes nogen Hjælp. Den største Vanskelighed var at skaffe Timer indenfor det foreskrevne Maximum af 30 Timer om Ugen, da alle Fag ere saa indskrænkede for den sproglig-histo-

riske Retning, at der paa intet Punkt kan undværes noget, medens den mathematisk-naturvidenskabelige Retning har 2 Timer tilovers. Og hvis der blev Tale om kun 1 ugenlig Time til Faget, paavistes det mislige og utilfredsstillende i for nogetsomhelst Fag at være indskrænket dertil; der vilde da i hele Skoleaaret kun gives c. 40 Timer og disse vilde ved Ferier og Fridage ikke sjælden komme til at ligge saa adspalttede, at der kom to Uger mellem den ene og den paafølgende Religionstime.)

5. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 17. Februar 1877.

Ved Lov af 1. April 1871 om Undervisningen er det, som bekendt, i § 6 bestemt, at den skriftlige Prøve i Latin for dem, der underkaste sig den sproglig-historiske Afgangsexamen, skal være en Oversættelse fra Latin til Dansk, og ved den til Lovens Gennemførelse givne Kongelige Anordning af 5. August s. A. § 3 er den skriftlige Prøve i Latin ved Aars- eller Hovedexamen ved Udgangen af Skolens 4de Klasse fastsat til en let Stil. Saavel i Rigsdagen som i Pressen er der fremkommet Udtalelser, hvori denne Forskrift i Anordningen er funden lidet svarende til eller uforenelig med den Hensigt, der maa underlægges hin Bestemmelse i Loven, hvorved den latinske Stil er bortfalden ved Afgangsexamen. Da nu tillige en af de lærde Skolers Rektorer i en om en anden Sag afgiven Erklæring har udtalt sig saaledes om Undervisningen i Latin: „men ogsaa i dette Fag er Forundervisningen (i 1ste til 4de Klasse) bleven beklippet i Timetal og derhos betyngt ved, at der lægges særlig Vægt paa latinsk Stil, sikkert imod Lovens Hensigt og næppe til Held for Faget selv, der efter sin nuværende Stilling og efter den Tid, der er indrømmet det, kræver en mere praktisk Løsning af Opgaven for at naa det tilsigtede Maal, Sikkerhed og Færdighed i Læsningen“, skal jeg tjenstligst have Hr. Professoren anmodet om at tage det saaledes rejste Spørgsmaal under Overvejelse og meddele mig Deres gode Erklæring over dette, hvornæst det er min Agt at lade Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler yttre sig over Sagen.

(I Svaret herpaa blev Bevarelsen af den latinske Stil ved 4de Klasses Examen bestemt tilraadet. Det indrømmedes, at det Tryk, som ubestrideligt hviler paa Mellemlklasserne (3die og 4de), kunde trænge til en Lettelse, men denne måtte formentlig hellere tilvejebringes paa anden Maade og andre Punkter, saa som ved at indskrænke Læsningen i Latin i disse Klasser til de lettere Forfattere (Cæsar istedenfor Livius, Ovid istedenfor Vergil), men især ved at indskrænke Fordringerne i Udenadsfagene (Geografi, Naturhistorie), maaske ogsaa Mathematik. Det blev søgt godtgjort, at Sprogundervisningen, naar den skal have en virkelig uddannende Betydning, maa være grundig, og at uden Stilskrivning kan dette ikke naas. Den forlangte Stilfærdighed bør selvfølgelig kun gaa ud paa Sikkerhed i Anvendelsen af et begrændset Ordforraad og Sproglærens vigtigste Regler til at danne regelmæssige Sætninger, og i denne Henseende have de fra Ministeriet sendte Opgaver været særdeles passende (navnlig de fra 1874 og 1876, medens Opgaven fra 1875 var noget vanskeligere). Men Latin har hidtil været det eneste Sprog, hvori en saadan sikker Færdighed opnaaedes, og dette Sprog er tillige ved sin regelbundne Udtryksmaade bedst skikket til saadanne Øvelser. Udbyttet deraf erstattes ikke ved den Færdighed i Forstaaelse, der søges opnaaet ved Versionen, endnu mindre maaske ved den nylig indførte franske Stil, da hele den franske Undervisning ikke er indrettet paa at bringes saa vidt, og Sproget efter sin Beskaffenhed ikke er saa skikket til slige Øvelser som Latin. Ved at drive Undervisningen i ét Sprog med stræng grammatikalsk Nøjagtighed er der vundet et fast Grundlag for hele den øvrige Sprogundervisning.)

6. Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i de lærde Skoler for Skoleaaret 1876—77.

(Affattede paa Grundlag af Forholdene den 1ste Oktober 1876).

1. Discipelfrekvensen.

	1ste Klasse.		2den Klasse.		3die Klasse.		4de Klasse.		5te Klasse	6te Klasse	I alt.
	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)			
Metropolitanskolen	(26)	26 (")	(43)	43 (")	(23)	23 (")	(28)	28 (")	18	15	153
Frederiksborg Skole	(11)	15 (4)	(3)	7 (4)	(5)	11 (6)	(5)	9 (4)	1	5	48
Roskilde —	(20)	26 (6)	(21)	32 (11)	(15)	17 (2)	(16)	18 (2)	14	8	115
Rønne —	(4)	12 (8)	(4)	9 (5)	(2)	7 (5)	(1)	6 (5)	"	"	59
Odense —	(14)	24 (10)	(17)	22 (5)	(24)	31 (7)	(14)	24 (10)	13	12	126
Nykjøbing —	(3)	5 (2)	(4)	11 (7)	(6)	11 (5)	(10)	13 (3)	3	5	48
Aalborg —	(15)	27 (12)	(7)	21 (14)	(8)	18 (10)	(11)	20 (9)	7	8	101
Aarhus —	(10)	18 (8)	(13)	27 (14)	(18)	21 (3)	(6)	12 (4)	7	5	90
Ribe —	(8)	12 (4)	(6)	12 (6)	(10)	10 (")	(4)	4 (")	5	4	47
Viborg —	(8)	13 (5)	(11)	18 (7)	(5)	7 (2)	(8)	12 (4)	8	6	64
Randers —	(14)	27 (13)	(10)	15 (5)	(15)	24 (9)	(4)	4 (")	4	6	80
Horsens —	(13)	24 (11)	(2)	8 (6)	(7)	14 (7)	(8)	12 (4)	7	3	68
Tilsammen..... 25	(146)	229 (83)	(141)	225 (84)	(138)	194 (56)	(117)	162 (45)	87	77	999
Sorø Skole	(20)	33 (13)	(13)	26 (13)	(13)	24 (11)	(17)	22 (5)	7	7	119
I alt ... 25	(166)	262 (96)	(154)	251 (97)	(151)	218 (67)	(134)	184 (50)	94	84	1,118

I Rønne Skoles 2 nederste Klasser er der 25 Disciple, nemlig: i 1ste Klasse 10, 2den Klasse 15 Disciple.
NB. (st.) betegner: "Studerende Disciple", (R.) betegner: "Realdisciple".

2. Beneficiefordelingen.

	Metropolitan- skolen.	Frederiksborg Skole.	Roskilde Skole.	l Rønne	l Odense	l Nykøbings	l Aalborg	l Aarhus	l Ribø	l Viborg	l Randers	l Horsens	I alt.	pCt. af Beneficie- pladserne.
Discipeltallet den 1. Oktbr. 1876 var:	153	48	115	59	126	48	101	90	47	64	80	68	999	..
Antallet af extraord. Gratister udgjorde	5	1	2	3	5	6	4	„	4	2	5	3	40	..
Til Rest..	148	47	113	56	121	42	97	90	43	62	75	65	959	..
Antallet af Beneficiepladserne*)	7½	8	19	19	20	7	16	15	7	10	13	11	152½	..
Disse ere saaledes fordelte:														
1. Næringsdrivende	1	3	6+½	5	4+½	2	4+½	4+¾	1	4+½	1	2+½	44	29
2. Kommunale Bestillingsmænd, Skole- lærere, Pensionister m. fl.....	„	¾	„	4	3	„	2+¾	2+½	2	2	5	4+½	27	18
3. Embedsmænd	3+¾	½	7	7	3	2	3+¾	2+¾	„	3+½	2	1	37½	24
4. Jordbrugere.....	„	½	2	3	3+¾	„	3+½	2	„	„	1	„	16	11
5. Enker (efter alle Klasser).....	2	2+¾	3	„	4	3	1	2	4	„	4	¾	27½	18
I alt..	7+½	8	18+½	19	20	7	16	15	7	10	13	11	152	..

NB. Brøkerne betegne, hvormange Pladser der have været delte.

Under Nr. 1 ere henregneede Prokuratorer, praktiserende Læger, Landinspektører, private Fuldmægtige og andre Betjente. Under Nr. 4 ere henregneede Gaardmænd, Husmænd, Forpagtere og Forvaltere.

De 37½ Beneficiepladser under Nr. 3 falde med 17 paa gejstlige, 5 paa militære og 15½ paa civile Embedsmænds Sønner.

*) For Metropolitanskolen ¼, for Rønne Skole ⅓ og for de øvrige Skoler ⅙ af Discipeltallet.

II.

Skolens Lærere. Fag- og Timefordelingen.

I Lærerpersonalet er iaar ikke foregaaet nogen Forandring.

Fag- og Timefordelingen har været følgende:

Rektor, Professor Dr. phil. Lund: Latin og Oldnordisk i VI Kl., Latin og Oldnordisk i V Kl., Græsk i IV Kl.	18 Timer ugl.
Overlærer Hovgaard: Historie i alle Kl., Geografi i I Kl.	23 Timer ugl.
Overlærer Ostermann: Matematik i VI og V Kl., Geometri i I Kl.	24 Timer ugl.
Adjunkt Schaldemose: Fransk i alle Klasser	23 Timer ugl.
Adjunkt Neergaard: Engelsk i V Kl., Græsk i VI Kl., Latin i III, II og I Kl.	29 Timer ugl.
Adjunkt Gram: Dansk og Religion i alle Klasser	23 Timer ugl.
Adjunkt Kleisdorff: Engelsk i alle Klasser (undtagen V Kl.), Latin i IV Kl., Græsk i V Kl.	29 Timer ugl.
Adjunkt Lohse: Tysk i alle Klasser, Græsk i III Kl.	25 Timer ugl.
Adjunkt Engell: Matematik i IV, III og I Kl., geom. Tegning i II Kl.	26 Timer ugl.
Adjunkt Hoffmeyer: Naturhistorie og Geografi i alle Klasser (undtagen Geografi i I Kl.)	23 Timer ugl.
Konst. Lærer Mylord: Naturlære i alle Klasser, Matematik i II Kl.	33 Timer ugl.
Skrive- og Tegnelærer, pension. Adjunkt Høegh-Guldberg: Skrivning og Tegning	11 Timer ugl.
Syngelærer Nathan: Sang	3 Timer ugl.

Gymnastiklærer, Kapt. Baumann: Gymnastik	18 Timer ugl.
Gymnastikassistenterne, Overserg. Petersen og Wasmann	20 Timer ugl.

Hertil maa føjes, at efter Indstilling blev der bevilget endnu 1 ugenlig Time til Skrivning (i Sammensangstimen) for at de Disciple, som ikke deltog i Sangundervisningen, dels kunde være beskæftigede, dels, forsaavidt de trængte dertil, faa nogen fortsat Undervisning i Skrivning. Endvidere blev ligesom ifjor tillagt Mathematikundervisningen i IV Realklasse 1 Time for at faa de tidligere lærte Afsnit repeterede, da dette ellers ikke kunde ske, fordi Klassen læser sammen med IV Klasse, der kun repeterer sit Aarspensum, medens Realisterne ved deres Afgangsexamen skulle opgive det hele tidligere læste Pensum. Denne Time kunde kun skaffes tilveje ved at tage den Klassen tidligere tillagte Skrivetime dertil.

Det hvert Fag i hver Klasse tillagte Timetal ses af efterfølgende Tabel. VI og V Kl. have været forenede i Latin og Dansk. Ved VI—III Kl. betyder S og M den sproglig-historiske og matematisk-naturvidenskabelige Afdeling i hver Klasse. Af Realklasserne (R) har II været helt adskilt, I adskilt i Tysk, Mathematik og Naturhistorie, III og IV derimod ferbundne med de tilsvarende studerende Klasser (St.) De mindre Realister i II R have haft 2 særskilte Timer i Historie og i Mathematik istedetfor 3 Timer Fransk og 1 Time Engelsk.

	I	I R.	II	II R.	III		IV		V	VI	Ugl. Timer.		
					St.	R.	St.	R.					
Dansk	3		2	2	S. 2	M. 1	S. 2	M. 1	M. S. S. M. 2		15		
Oldnordisk.....	"		"	"	"	"	"	"	2	-2	4		
Tysk	2	3	2	3	2	1	2	1	(2)	(2)	20		
Fransk	3		3	3	2	1	2	1	3	3	23		
Engelsk	"	3	"	4	"	3	"	3	2	2	17		
Latin.....	6		8	"	7	"	8	"	1	8	38		
Græsk	"	"	"	"	5	"	5	"	6	6	22		
Religion	2		2	2	2				"	"	8		
Historie	2		2	2+2	3		3	1	3	4	21		
Geografi	2		2	2	1		2		"	"	9		
Naturhistorie...	2	2	2	2	2	2	2		2		16		
Naturlære.....	"	"	"	"	2	2	"	3	5.3	3.5	21		
Mathm., Regn..	6	6	6	6+2	4	2	5	3	10	10	58		
Skrivning.....	2		1	2	"	1	"	"	"	"	6		
Tegning	"	2	"	2	"	1	"	"	"	"	5		
	30	30	30	30	30		30		29	30	30	28	283
Sang	2		2	2	2		2		2		3		
Gymnastik	4+ ² / ₂		4+ ² / ₂	4+ ² / ₂	4		4		4		18		
	37	37	37	37	36		36		36	36	36	34	304

III.

Disciplene. Afgangsprøverne.

Af de 87 Disciple, som Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift (se dette S. 31), udmeldtes før og efter Hovedexamen 7: P. S. B. Meyer (med bestaaet IV Klasses Examen = den højere Realafgangsexamen) desuden J. Schwensen, J. C. H. Tegner, C. P. G. Bayer, F. K. Krøyer, V. H. Rosenkrantz, C. C. Gøttsche; efter bestaaet Afgangsexamen dimitteredes 5 Studenter (3 af den sproglig-historiske, 2 af den matematisk-naturvidenskabelige Retning) og 3 Realister, hvis Navne og Examens-karakterer findes anførte nedenfor. Ved det ny Skoleaars Begyndelse var Antallet af ældre Disciple saaledes 72. Der optoges den 15. August 1876 et Antal af 19 ny Disciple saa at Skoleaaret begyndte med 91. I Løbet af samme er senere optaget 1 og (ved Efter-

aars- og Foraarskonfirmationen udmeldt 3, saa at A-tallet for Øjeblikket er 89 fordelt i Klasserne som nedenfor er angivet. De udmeldte findes anførte hver paa sit Sted. — I den følgende Liste opføres Disciplene med Undtagelse af 6te og 5te Klasse, hvor Omflytning kun har fundet Sted efter Hovedexamen og Halvaars-examen i December, efter den Plads de havde ved Skoleaarets Begyndelse eller deres Optagelse i Skolen med Tilføjelse i () af deres nuværende Klassenummer i Maj 1877. Ved dem alle er Faderens Navn og Stilling tilføjet, og naar intet andet Sted angives, er deres Hjem i eller ved Aarhus. De med * foran betegnede Disciple ere optagne i Begyndelsen eller i Løbet af indeværende Skoleaar; disses Fornavne og Alder ere fuldstændig meddelte. Et efter Navnet tilføjet (S) eller (M) betegner i de studerende Klasser (III—VI), om en Discipel hører til den sproglig-historiske eller mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

VI. Klasse.

M. H. Bering (S) (afdøde Kjøbmand B.). B. C. W. Bøggild (M) (Pastor B i Skivholme). H. H. Honnens de Lichtenberg (M) (Hofjægermester, Major, Stamhusbesidder H. de L. til Bidstrup). W. J. Honum (S) (Justitsraad, Stiftslandinspektør H.). H. J. Liisberg (M) (Raadmand, Bryggeriejer L.). I alt 5 Disciple, 2 af den sproglige, 3 af den mathematiske Retning.

Fordringerne ved Optagelsesprøven ere (ifølge Anordning af 5. Avg. 1871) følgende:

1. I Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gjengivelse af et to Gange foreløst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift. 2. I Tysk: det vigtigste af Formlæren og en mundlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst

V Klasse.

K. A. Hammerich (S) (Byfoged, Politimester H.). T. Hansen (S) (afdøde Skolelærer H. i Jexen). F. J. Heramb (S) (Oberst H.). *Morten Ole Knudsen (S) (Kjøbmand K. i Følle) født 15. April 1860, optaget efter at have bestaaet 4de Klasses Examen i Vejle Privatskole. A. Lehmann (M) (Etatsraad, Amtsforsvalter L.). V. P. Møller (S) (Gaardejer M. i Fjederballe). B. J. L. Rehling (M) (Justitsraad, Herredsfoged R. i Odder). I alt 7 Disciple, 5 af den sproglige, 2 af den mathem. Retning.

IV Klasse.

1 O. V. Hansen (S) (Proprietær H. til Gammelgaard), udmeldt til 1. April 1877. 2 (5) C. G. J. Petersen (M) (Proprietær P.). 3 (4) O. A. L. Brandt (S) (afdøde Pastor B. i Storring). 4 (2) C. Dalgas (M.) (Ingeniørkapt. D.). 5 (3) C. G. A. Beck (M) (Oberst B.). 6 (1) J. O. K. C. N. Monrad (M) (Kjøbmand M.). 7 (7) L. B. Liisberg (M), Broder til H. J. Liisberg i 6te Klasse. 8 (6) *Herman Peter Søren Lassen Gudme (M) (Provst G. i Ormslev) født 15. Febr. 1861, optaget fra Ribe Kathedralskole. I alt først 8, tilsidst 7 Disciple, 2 af den sproglige, 6 af den mathem. Retning.

Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider. 3. I Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog. 4. I Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog. 5. I Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udførligere. 6. I Religion: Bibelhistorie i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus. 7. I Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog. 8. I Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple Opgaver som dem, der pleje at henføres under Reguladetri.

IV Realklasse.

1 (3) C. H. Brasch (Sekretær B.). 2 (2) G. A. Becker (Malermester B. i Kjøbenhavn). 3 (1) P. K. Krøger (Proprietær K. til Isgaard). 4 (4) F. V. Fléron (Regimentsbøsse­mager F.). I alt 4 Disciple.

III Klasse.

1 (8) V. Lehmann (S) Broder til A. Lehmann i 5te Kl. 2 (5) A. V. Ravn (S) (Oberst R. af Generalstaben). 3 (6) J. Frandsen (M) (Kjøbmand F.). 4 (17) J. O. A. S. Pedersen (S) (Landinspektør P.). 5 (1) H. O. Lange (S) (Kjøbmand L.). 6 (10) C. T. O. Petersen (S) (Skolelærer P. i Glatved). 7 (3) A. E. Bülow (S) (Provst B. i Hjortshøj). 8 (4) S. P. Hansen (S) (Gaardejer H. i Knagstrup). 9 (14) C. A. Købke (M) (Kommandør, Overlods K.). 10 (2) A. A. Liisberg (S) (Dyrlæge L.). 11 (11) N. A. B. Kastrup (S) (Pastor K. i Herning). 12 (7) M. H. C. Gede (S) (Pastor G. i Viby). 13 (13) J. W. Hammerich (S), Broder til K. A. Hammerich i 5te Kl. 14 (16) T. V. Gøtsche (M) (Forpagter G. paa Lyngballegaard). 15 (15) E. E. Secher (S) (Kjøbmand S.). 16 (9) E. J. Riis (M) (Pastor R. i Harlev). 17 (18) C. A. S. Krohn (M) (afd. Propr. K. til Gyl­lingnæs). 18 (12) *Olaf Joakim Gudme (S), Broder til Nr. 8 i 4de Klasse, født den 16. Novbr. 1862. I alt 18 Disciple, af hvilke 13 af den sproglige, 5 af den mathem. Retning.

III Realklasse.

1 A. H. Møller (Overdriftsinspektør M.) udmeldt til 1. April 1877. 2 (2) S. S. Mørk (Konsul, Redak­ tør M.). 3 (1) H. F. A. Sørensen (Fuldmægtig S.). I alt først 3, tilsidst 2 Disciple, der forberedes til den højere Realafgangsexamen.

II Klasse.

1 (6) N. Hansen (Gaardejer H. i Viby). 2 (1) R. J. Gøtsche, Broder til Nr. 14 i 3die Kl. 3 (4) M. A. Lassen (Landmaaler, Løjtnant L.). 4 (7) V. Esmann (Kammerraad, Sagfører E.). 5 (8) J. A. Kjærtinge (Tandlæge K.). 6 (3) P. F. Assens (afdøde Kjøbmand A.). 7 (9) C. F. C. Zahlmann (Kapt. i Generalstaben Z.). 8 (5) G. E. F. Wille-rup (Kaptejn W.). 9 (11) P. V. Brasch, Broder til Nr. 1 i 4de Realkl. 10 (2) H. L. Hansen, Broder til T. Hansen i 5te Kl. 11 (10) W. Langballe (Kæmner, Prokurator L.). 12 (12) H. K. Krøyer (Pastor K. til Tilst). 13 (13) N. O. Ravn, Broder til Nr. 2 i 3die Kl. Ialt 13 Disciple.

II Realklasse.

1 (6) H. J. Bartels (Skomager B.) 2 (1) C. V. Bang (Oliemøller B.). 3 (8) C. V. Federspiel (Kammerraad, Postmester F.). 4 (11) H. Larsen (Vinhandler L.). 5 (7) A. V. Bay (Møllejejer B. ved Nakskov). 6 (4) V. F. Langballe, Broder til Nr. 11 i 2den Kl. 7 N. P. Winge (Prokurator W.) ud-meldt til 1. April 1877. 8 (10) P. H. Nielsen (Bogtrykker N.). 9 (9) J. C. Basse (Propr. B. i Fre-gerslov). 10 (3) P. A. E. Herskind (Assistent H.). 11 (13) L. N. Rasmussen (Bankbud R.). 12 (12) P. J. K. Bøggild, Broder til B. C. W. Bøggild i 6te Kl. 13 (5) V. Mørk Broder til Nr. 2 i 3die Real-klasse. 14 (2) *Thomas Ove Schmidt (Forpagter S. paa Tarskov Mølle) født 13. Marts 1863. I alt først 14, tilsidst 13 Disciple, af hvilke 4 forberedes til den højere, de øvrige til den lavere Realafgangsexamen.

I Klasse.

1 (5) J. C. Meyer (Brændehandler M.). 2 (4) E. Meyer (Apotheker M.). 3 (3) *Carl Oskar Cortes (Skuespildirektør C.) født den 16. Septbr. 1864.

4 (9) *Thorvald Conrad Frederik Demant (Orgelbygger D.) f. 11. Novbr. 1863. 5 (8) *Carl Andreas Fritz (Landskabsmaler F.) f. 27. Juli 1864. 6 (2) *Adolf Emil Henry Gudme, Broder til Nr. 8 i 4de Kl. og Nr. 18 i 3die Kl., f. 24. Aug. 1864. 7 (6) *Ludvig Jacob Christian Ingerslev (Pastor I. paa Holmsland) f. 25. Nvbr. 1864. 8 (10) *Valdemar Elias Klaumann Krøyer, Broder til Nr. 12. i 2den Kl., f. 22. Decbr. 1863. 9 (1) *Edvin Fridleif Rahr (Grosserer R.) f. 5. April 1864. 10 (7) *Emanuel Honoratus Seidelin (Pastor S.) f. 25. Marts 1864. 11 (11) *August Wilken Hornemann (Stadsingeniør H.) f. 28. Febr. 1865. I alt 11 Disciple.

I Realklasse.

1 (1) O. M. M. Storm (Distriktslæge S. paa Rosenholm). 2 (5) N. G. Kaspersen (Kjøbmand K.). 3 (6) *Hans Christian Anker Amundin Friis (Prokurator, Branddirektør F. i Hammel) f. 31. Oktbr. 1863. 4 (7) *Thorvald Mathias Irgens-Bergh (Ritmester I.-B.) f. 13. Marts 1864. 5 (9) *Hans Julius Mueckitsch (Bundtmager M.) f. 30. Maj 1864. 6 (3) *Ludvig With Otterstrøm (Bankassistent O.) f. 28. Febr. 1864. 7 (2) *Thomas Thomassen Sabro (Kjøbmand S. i Silkeborg) f. 23. Aug. 1863. 8 (8) *Johan Andreas Neergaard Secher (Propr. S. til Frederikkesminde) f. 6. Decbr. 1862. 9 (4) *Friederik Valdemar Zieilian (afd. Kancelliraad, Prokurator Z. i Silkeborg) f. 1. Januar 1864. I alt 9 Disciple.

Til de i Juni og Juli 1876 afholdte Afgangsprøver indstillede sig efterfølgende 5 studerende Disciple og 3 Realister, der alle bestode med efternævnte Resultat. Tillige bestode 8 Disciple af IV Klasse Oprykningsprøven, af hvilke 6 opflyttedes i V Klasse, men 1 forlod Skolen for at benytte denne Examen som Æquivalent for Realafgangsexamen, og 1 blev tilbage i Klassen.

I. Afgangsexamen for Studerende

af den sproglig-historiske Retning:

1. Borch, Sigurd Christian, født d. 29. Marts 1857.
2. Pedersen, Niels Christian Marius Thor, født d. 25. April 1858.
3. Thoresen, Valdemar Carl Schouby, født d. 20. Januar 1859.

Af den matematisk-naturvidenskabelige Retning:

4. Beck, Andreas, født 7. Maj 1858.
5. Petersen, Carl, født d. 10. Juli 1858.

2. Realafgangsexamen.

1. Lindholm, Viktor, f. d. 25. Maj 1858.
2. Pries, Arthur Kasper Edvard, født d. 4. Januar 1859.
3. Værum, Alfred Elinus, født d. 10. Avgust 1860.

De skriftlige Prøver foretoges 15—17. Juni i den af Ministeriet foreskrevne Orden, de mundtlige 28. Juni—12. Juli efter den i Indbydelsesskriftet angivne Orden. De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare følgende:

A. Afgangsexamen for Studerende.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. a. (fri Opgave). Hvorvidt er den Sætning sand: Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette? b. (bunden Opgave). Hvilke ere de vigtigste Anvendelser i den nyere Tid af Naturkræfterne til Udvikling af Samfærslsmidlerne?

2. Oversættelse fra Latin til Dansk. I. Æmilius Paulus consul Perseum Macedonum regem apud Pydnam consecutus est. Hora diei iam ad meridiem vergebat; iter multo pulvere et incalescente sole factum erat; lassitudo et sitis iam sentiebatur et meridie æstum magis accensurum utrumque apparerat. Statuit sic affectos, quamvis dimicandi studio arderent alacresque signum poscerent, recenti atque integro hosti non objicere. Qvod consilium quum multi tacite improbant, Nasica unus ex omnibus ausus est monere consulem, ne hostem, qui certamen fugiundo priores imperatores ludificatus erat, manibus

emitteret. Verendum esse, ne, si nocte abeat, sequendus maximo labore ac periculo in intima Macedonia sit, æstasque sicut prioribus ducibus per montes vagando circumagatur. Consul alio tempore se rationes redditurum promisit; nunc auctoritate veteris imperatoris contentum esse iussit. Postero die talem orationem habuit. Et tibi, P. Nasica, et quicumque idem, quod tu, occultius senserunt, non gravabor reddere dilatæ pugnæ rationem. Nam tantum abest, ut me hesternæ quietis poeniteat, ut servatum a me exercitum eo consilio credam. In qua me opinione sine causa esse ne quis vestrum credat, recognoscat, agedum, mecum, quam multa pro hoste et adversus nos fuerint. Iam omnium primum, quantum numero nos superent, neminem vestrum nec ante ignorasse et hesterno die explicatam intuentes aciem animadvertisse certum habeo. Ex hac nostra paucitate quarta pars militum præsidio impedimentis relicta erat; nec ignavissimum quemque relinqui ad custodiam sarcinarum scitis. Sed fac omnes una fuisse; parvum hoc tandem esse credimus, quod ex his castris, in quibus hac nocte mansimus, exituri in aciem hodierno aut summum crastino die, si ita videbitur, diis bene iuvantibus sumus? Nihilne interest, utrum militem, quem neque viâ labor hodie neque operis fatigaverit, integrum in tentorio suo arma capere iubeas, an longo itinere fatigatum et opere fessum, madentem sudore, ardentibus siti faucibus, ore atque oculis repletis pulvere, torrente meridiano sole, hosti objicias recenti, qui nulla re ante consumptas vires ad proelium afferat? Quis, pro deum fidem, ita comparatus vel iners atque imbellis fortissimum virum non vincat?

3. Arithmetisk Opgave. 1. At finde x af Ligningen $\sqrt{x+18} + \sqrt{x+3} - \sqrt{x+14} - \sqrt{x+5} = 0$.

2. En Kvotientrækkes første Led er a , Kvotienten q , Ledenes Antal $N+1$. Naar N er et Multiplum af k , hvad bliver da Produktet P_k af alle de Led, som staa paa første, $(k+1)$ te, $(2k+1)$ te o. s. v., hver k te Plads hele Rækken igjennem, udtrykt ved a , q , N og k ?

Bevis dernæst, at

$$P_k = \frac{k}{N+k} P_i \frac{i}{N+i},$$

idet N ogsaa er Multiplum af i .

Find endvidere en Relation imellem tre Indices h , i , k , der alle gaa op i N , og de tilsvarende Produkter P_h , P_i , P_k .

Hvad udtrykker denne Relation, naar P_i er mellemproportional imellem P_h og P_k ?

Anvendes til at finde N og P_4 , naar man har givet $P_2=2^{3600}$, $P_3=2^{2460}$.

4. Geometrisk Opgave. 1. Bevis, at Forbindelseslinierne imellem Midtpunkterne af to Par modstaaende Kanter i et Tetraeder ligge i samme Plan parallel med det tredie Par modstaaende Kanter.

Bevis dernæst, at i Tetraedre med hvert Par modstaaende Kanter ligestore vil Forbindelseslinien imellem det ene Pars Midtpunkter staa vinkelret paa Planen gjenennem de to andre Forbindelseslinier.

2. Man skal finde en Ligning imellem en Trekants ene Side a , de to hosliggende Vinkler B og C og den indskrevne Cirkels Radius r .

Anvendelse til at finde Vinklerne B og C i en Trekant, naar Vinklen A er givet, og den indskrevne Cirkels Radius skal være $\frac{p}{q}$ af den omskrevnes.

$$\text{Ex. } A = 60^\circ, p = 1, q = 3.$$

5. Beregningsopgave. Et Laan paa 2 Millioner Kroner er afsluttet paa følgende Betingelser:

- der svares aarlig $4\frac{1}{2}$ pro Cent i Rente;
- der betales 200000 Kroner i Renter og Afdrag aarlig i 10 Aar;
- Resten af Gjælden afgjøres ved, at der i hvert af de næste 5 Aar betales en vis Sum aarlig i Renter og Afdrag.

Hvor stor bliver denne Sum?

(Saafernt der ønskes flere Decimaler i Logarithmen af $1+$ Rentefoden, end Tavlerne i Almindelighed indeholde, meddeles, at dens Mantisse her har følgende 10 Decimaler 0191162904.)

6. Opgave i Projektionstegning. Et regelmæssigt Oktaeder hviler paa den vandrette Billedplan (Projektionsplan). Dets to Billeder (Projektioner) tegnes. Det skæres med en lodret Plan, saaledes at Snittet bliver en Sexkant. Dennes Projektioner og sande Størrelse angives.

Stillingen skal være saadan, at hverken den skærende Plan eller nogen af Oktaedrets Kanter staar vinkelret paa eller er parallel med den lodrette Billedplan.

Tegningen fordres optrukken, det synlige og det usynlige tydelig skjelnet fra hinanden.

7. Fransk Stil. En Mand, som ikke kan læse, er i de forenede Stater en Sjældenhed, som aldrig træffes iblandt dem, der ere fødte i Landet. De ulykkelige Emigranter repræsenterer alene den gamle Verdens sørgelige Uvidenhed, og fra den anden Generation af findes Ligevægten gjenoprettet. De forenede Staters politiske Forfatning gjør den elementære

Undervisning til en absolut Nødvendighed. Man har set og man ser endnu store Monarkier, mægtige Aristokratier støttede til et uvidende Folk; et Demokrati holder sig kun, hvis det tilstaar enhver Borger Midlerne til at lære med Forstand at opfylde de Pligter, som det har paalagt dem. Forstandige Mænd i de forenede Stater dele slet ikke den besynderlige Illusion hos dem, der i det simple Menneskenavn se en politisk Adkomst; de forstaa, at man fødes ikke som Statsborger, men at man bliver det. I det amerikanske Demokrati er Opdragelsen desuden ikke betragtet alene som en politisk Nødvendighed, den er ogsaa anset for en Tømme, et socialt Forebyggelsesmiddel. Man troer der, og med megen Ret, at jo mere Undervisningen uddeles med Gavmildhed, desto mere Sikkerhed har man imod de Forbrydelser og de Lidenskaber, som Uvidenhed og Elendighed avle. Hvad Loven straffer, forebygger Opdragelsen.

De forenede Stater, les États-unis. At træffes, se rencontrer. Ligevægten, le niveau. Gjør d. e. Underv. til en abs. Nødv. oversæt: gjør af d. e. U. en abs. N. At støtte til, appuyer sur. At holde sig, se conserver. At tilstaa, accorder. Forstandig, sensé. Adkomsten, le titre. I, fødes som oversættes som ikke. Tømmen, le frein. Forebyggelsesmidlet, le préservatif. At uddele, distribuer. Gavmildheden, la libéralité. Sikkerheden, la garantie. At avle, engendrer. At forebygge, prévenir.

B. Afgangsexamen for Realister og 4. Klasses Examen.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. Columbus og Cortez.

2. Latinsk Stil. Det er bekjendt, hvor haarde Krige Julius Cæsar forte for at besejre Pompeius og hans Venner. Da han i Aaret 49 før Christi Fødsel var gaaet over Floden Rubico, der holdtes for Italiens Grænse, og nærmede sig Rom, forlød Pompeius Italien og samlede en stor Hær i Grækenland og Mædonien. Cæsar drog først til Spanien, hvor Afranius og Petreius, to af Pompeius's Venner stode i Spidsen for en Hær, og efter store Vanskeligheder og Farer sejrede han over dem. Fire Aar senere, da Pompeius var bleven dræbt og hans Venner slagne i den romerske Stats andre Provinser, forsøgte Pompeius's to Sønner Cneius og Sextus at gjøre Cæsar Modstand nærved Munda, en By i Spanien. I dette Slag kom Cæsar i en saa stor Fare, at han sagde, at han tilforn havde kæmpet for Sejren, men nu kæmpede for sit Liv. Dog forlød Lykken ham ikke, og han vendte som Sejrherre tilbage til Rom. Men han, som havde

været uovervunden i Krigen, blev i det følgende Aar myrdet i det romerske Senat af sine Fjender.

Grænse, finis. At staa i Spidsen for, præsse. At gjøre Modstand, resistere.

3. Tysk Stil. Det gamle Ægypten staaer formedelst sin Kultur og Kunstfærdighed som en Gaade for os. De sikreste Efterretninger, vi have derom, give Oldsagerne, disse uhyre Pyramider og Klippegrave, disse Ruiner af Kanaler, Stæder og Templer, denne Billedskrift, der overleverer Efterverdenen Kongernes Navne og Bedrifter. En Del af disse Værker tjente til Landets Nytte eller vare endog uundværlige for dets Bebyggelse. Uden Kanalerne, der ledede Nilens Vand til fjerne Egne, vilde en stor Del af Ægypten være en død Ørken, og kun de store Dæmninger muliggjorde Anlæggelsen af Stæder i den frugtbare Dal, som Oversvømmelsen flere Maaneder igjennem forvandler til en Sø. En anden Del tjener Religionen eller bevarer Erindringen om de Afdøde. Ingen andre Monumenter i Verden kunne rose sig af en lignende Varighed, og Billederne paa Templernes og Gravenes Vægge give en anskuelig Forestilling om Folkets Liv og Gudsdyrkelse, Felttog og Sejre, Haandværk og Kunster, og de gamle Ægyptere ere os mere bekjendte end vore egne Forfædre.

At staa for os, dastehen. Oldsag, Alterthum. Klippegrav, Felsengrab. Ruiner, Trümmer. Bebyggelse, Anbau, Dæmning, Damm. At muliggjøre, ermöglichen. Anlæggelse, Gründung. At bevare, erhalten. Gudsdyrkelse, Gottesdienst.

4. Arithmetik. 1. Volumen V af en Kugle med Radius r er $V = \frac{4}{3} \text{Pi} r^3$.

En halvkugledannet Skaal har en Radius paa 4 Tommer. Hvormeget vejer den Mælk, der kan fylde Skaalen, naar et Maal Mælk vejer 1,031 Gange saa meget som samme Maal Vand, og en Kubikfod Vand vejer 61,832 q ? Hvormeget mindre vil Skaalens Indhold komme til at veje, naar $\frac{1}{10}$ af Mælken erstattes ved Vand?

1 Kubikfod = 1728 Kubiktommer. Der anvendes Logarithmer.

$$2. \text{ At finde } x \text{ og } y \text{ af } x + \frac{1}{y} = 2a$$

$$y + \frac{1}{x} = \frac{2}{a}.$$

3. Hvilke Grundformer gjælde for Differensrækker (arithmetriske Progressioner)? Hvor mange Størrelser vedkommende Rækken maa der være givne, for at den kan være ganske bestemt? Kan man bestemme en Differensrække, naar det tredje Led er 5, det sjette 14 og det sidste 1001? Hvor stor er Summen af Leddene i denne Række?

5. Geometrisk Opgave. 1. Der tegnes en Firkant ABCD, som ikke kan indskrives i en Cirkel. Derpaa konstrueres en anden Firkant med Vinkelspidserne A, B, C, med samme Areal som ABCD og indskrevet i Cirklen om Trekanten ABC. Kan Opgaven altid løses? Hvor mange Opløsninger kan der faas?

2. Bevis, at Kvadraterne paa en retvinklet Trekants Katheter forholde sig som deres Projektioner paa Hypotenusen. Naar en Cirkels Diameter er delt i to Stykker, der forholde sig som $1 + \sqrt{\frac{1}{2}}$ til $1 - \sqrt{\frac{1}{2}}$, hvad er da Forholdet imellem de to Korde i den ene Halvcirkel, som have Stykkerne til Projektioner? Forholdet skal have det simplest mulige Udtryk.

3. I et Kvadrat er indskrevet en Cirkel, og der er slaet Cirkelbuer fra de fire Vinkelspidser som Centrere med den halve Kvadratside som Radius. Bevis, at Arealet indenfor de fire Cirkler er ligesaa stort som det Areal, der ligger imellem Kvadratet og den indskrevne Cirkel, og angiv hvilken Del af hele Kvadratets Areal hver af disse Dele udgjør, naar man regner med Archimedes's Bestemmelse af Forholdet imellem Cirkelns Periferi og Diameter. Der forlanges ordentlige Figurer; de, der have haft geometrisk Tegning, maa trække dem op.

Ved Afgangsexamen for Studerende samt Realafgangsexamen (og IV Klases Examen) var Medlem af Undervisningsinspektionen, Professor, Dr. phil. Steen tilstede og deltog i Bedømmelsen af Matematik og Naturlære ved begge Prøver, Fransk og Engelsk i VI Klasse, Tysk i IV Kl. Som tilforordnede Censorer mødte Docent Dr. phil. Warming i Geographi og Naturhistorie og Overlærer Iversen fra Hørsens i Dansk, Oldnordisk og Latin ved Afgangsexamen. Adjunkt Gøtzøe fra Randers i Græsk og Historie.

Afgangsexamen for Studerende.

Juli 1876.	Dansk Stil. I.	Dansk Stil. II.	Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Latin, skriftl.	Latin, (mundlig i det Læste).	Latin, (mundlig, ikke læst).	Græsk.	Naturfære.	Arithmetik, (skriftlig).	Arithmetik, (mundlig).	Geometri, (skriftlig).	Geometri, (mundlig).	Mekanisk Fysik med Optik	Kemisk Fysik med Astronomi og Meteorologi
Borch, S. C.	mg.÷	mg.	mg.÷	mg.÷	mg.÷	tg.+	g.+	g.	g.	g.	g.÷	"	"	"	"	"	"
Pedersen, N. C. M. T. . .	g.+	g.+	mg.	mg.÷	mg.	mg.÷	mg.÷	mg.	g.+	mg.+	mg.÷	"	"	"	"	"	"
Thoresen, V. C. S.	mg.÷	mg.	mg.÷	mg.	mg.	mg.÷	g	mg.+	ug.	mg.	g.÷	"	"	"	"	"	"
Beck, A.	g.	mg.÷	mg.	mg.	g.+	ug.÷	"	"	"	"	"	ug.÷	ug.	mg.÷	ug.÷	ug.	ug.
Petersen, C.	g.	mg.÷	mg.	mg.	mg.+	g.+	"	"	"	"	"	g.+	mg.	mg.÷	mg.+	mg.	mg.+

De bestode alle saaledes: S. C. Borch erholdt 2. Karakter med 73 Points, N. C. M. T. Pedersen 1. Karakter med 91, V. C. S. Thoresen 1. Karakter med 92, A. Beck 1. Karakter med 99 og C. Petersen 1. Karakter med 92.

Afgangsexamen for Realister.

Juli 1876.	Dansk.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik	Geometri.	Naturlære.	Naturhist.
Lindholm, V.	g.	g. ÷	g. +	mg. ÷	g. +	g. ÷	mg. ÷	g. +	tg. +	tg. +
Pries, A. K. E.	g. ÷	g.	mg.	g. +	mg. ÷	g.	g. ÷	g. ÷	g. +	g.
Wærum, A. E.	g. +	mg. ÷	mg.	mg. ÷	mg. +	mg.	mg. +	ug. ÷	mg.	mg.

De bestode saaledes alle: A. E. Wærum med 75 Points, A. K. E. Pries med 56 og V. Lindholm med 53.

IV Klases Hovedexamen.

Juli 1876.	Dansk.	Latin.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik	Geometri.	Naturhist.	Naturlære.	Græsk.
Hansen, T.	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg.	mg. +	mg.	ug. ÷	ug.	mg. ÷	"	mg. ÷
Hammerich, K. A.	mg.	mg.	mg. +	mg. ÷	ug. ÷	mg. ÷	ug.	mg.	mg. +	"	mg.
Heramb, F. J.	mg.	mg.	g. +	mg. +	mg.	mg. +	mg.	mg. ÷	mg.	"	mg.
Meyer, S. P. B.	mg.	g. +	mg.	mg.	g.	mg.	ug. ÷	ug. ÷	mg.	g.	"
Møller, V. P.	mg.	g.	g.	g. +	mg.	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	"	mg.
Rehling, B. J. L.	mg.	g. ÷	g. ÷	g.	g.	mg.	mg. ÷	mg. ÷	mg.	"	tg. +
Lehmann, A.	mg. ÷	g.	mg.	mg. ÷	g. +	mg. +	ug. ÷	mg. ÷	g.	g. ÷	"
Hansen, O. V.	g.	tg.	mg. ÷	g. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg.	ug. ÷	"	g. ÷

IV.

Skolens Beneficier.

A. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Rektors Indstilling*), have i Skoleaaret 1876—77 været tillagte følgende Disciple:

1. Fri Undervisning: B. C. W. Bøggild, V. P. Møller, F. V. Fléron, C. T. O. Petersen, A. A. Liisberg, P. F. Assens, P. H. Nielsen, M. H. Boring, T. Hansen, O. A. la Cour Brandt, G. A. Becker og S. P. Hansen.

2. Undervisning mod nedsat Betaling: H. P. S. L. Gudme, J. O. A. S. Pedersen, N. A. B. Kastrup, M. A. Lassen, H. L. Hansen, P. A. E. Herskind.

3. Mellemste Stipendium (70 Kr., alt at udbetale): W. J. Honum og K. A. Hammerich.

4. Puggaards Legat (80 Kr., 40 Kr. at udbetale, 40 Kr. at oplægge): G. A. Becker.

B. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner (2 Portioner, hver paa 80 Kr.), hvortil Lensbesidderen af Grevskabet Bregentved udnævner, oppebæres af O. A. la Cour Brandt og K. A. Hammerich.

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, som kunne stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa indgives til Rektor ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest til Begyndelsen af September. Ansøgningen maa indeholde fuldstændige Oplysninger om Vedkommendes Formuesstilling og ledsages af paalidelige Vidnesbyrd fra bekendte Mænd. Tagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Legater ansøges ikke, men tildeles efter Indstilling og Bestyrelsens Beslutning. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium før efter et Aars Skolegang.

C. Rosenkrantz's Legat (aarlig 93½ Kr.) uddoles til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stifterens, Rigsraad Rosenkrantz's Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm, for Tiden Kmhr. Lensbaron H. H. Rosenkrantz. Heraf fik: T. Hansen 33½ Kr., S. P. Hansen, B. C. W. Bøggild og C. T. O. Petersen hver 20 Kr.

D. Pastor Hertels Legat (henved 20 Kr. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemklasserne. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. Vil blive uddelt iaar.

E. Student Davidsens Legat (2 Portioner, hver paa 20 Kr.) tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden: M. A. Lassen og P. F. Assens.

F. Foghs Legat (1 Portion paa 20 Kr.) tildeles en Dimittend efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard, nu Godsejer Mourier-Petersen: A. Beck.

G. Stougaards Legat (1 Portion paa 16 Kr.) tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden: S. C. Borch.

H. Pastor Schoubyes Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend eller Student af Testators Slægt: C. Petersen.

I. Kantor J. Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend: N. C. M. T. Pedersen.

K. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend: V. C. S. Thoresen.

L. Nis Nissens Legat. Renterne for 1876 udgjorde 1053⅓ Kr., hvilket Beløb af Rektor og Lærerne kort før Juleferien blev saaledes fordelte:

1. De $\frac{1}{5}$ (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel) 842 $\frac{2}{3}$ Kr.: B. C. W. Bøggild, P. F. Assens og T. Hansen hver 80 Kr.; S. P. Hansen 77 $\frac{2}{3}$ Kr.; W. J. Honum 75 Kr.; M. H. Bering 70 Kr.; O. A. la Cour Brandt, V. P. Møller, C. T. O. Petersen, M. A. Lassen og A. A. Liisberg hver 60 Kr.; H. L. Hansen 40 Kr.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egenlig at behøve Understøttelse, udmærke sig ved Flid og Sædelighed) 210 $\frac{2}{3}$ Kr.: K. A. Hammerich 30 Kr., J. F. Heramb 25 $\frac{2}{3}$ Kr., B. J. L. Rehling 20 Kr., H. O. Lange, A. E. Bülow, O. V. Hansen, C. G. A. Beck, A. V. Ravn, M. H. C. Gede, C. Dalgas hver 15 Kr. og T. V. Gøtsche 10 Kr.

V.

Uddrag af Skolens Regnskab for Finansaaret 1876—77.

Indtægt:	Kr.	Øre
Beholdning den 1. April 1876.....	6,213	42
Arvefæsteafgift.....	1,469	25
Forudbetaling.....	224	44
Tiendeafgift.....	28,505	87
Forudbetaling.....	1,394	36
Indtægter af Kirker og Præstekald.....	1,700	91
Renter af Obligationer.....	96	”
Renter af Prioritetsobligationer.....	3,709	30
Skolekontingenter.....	8,850	”
Indskrivningspenge.....	160	”
Testimonia.....	66	”
Forskjellige Indtægter.....	30	”
	<hr/>	
Lateris....	52,419	55

	Kr.	Øre
Transport...	52,419	55
Decision.....	1	22
Tilskud fra Skolefonden*)	13,000	”
Bibliotheket	40	”
Kabells Legat under Bibliotheket	43	36
Indeholdt i Gager	1,113	31
Stipendiefonden	262	79
Rosenkrantz's Legat ..	93	50
Stougaards —	16	”
Fogh-Wilsters —	20	”
Davidsens —	40	”
J. Kabells —	80	”
A. L. Kabells —	80	”
Puggaards —	119	92
Schoubyes —	438	35
Nissens —	1,511	02
Indfriet Kapital	224	06
Summa...	69,503	08

Udgift.	Kr.	Øre
Skatter af Jordebogskontoen	1,675	64
Kirkerne	477	95
Decisioner	28	83
Indsendt Overskud	10,000	”
Lønninger	28,214	72
Lateris...	40,397	14

*) For dem, der gjerne strax bemærke denne Post og opgive hvor stort Tilskud Skolerne kræve, bemærkes, at for denne Skoles Vedkommende er Tilskuddet en nominal Post, da der til Gjængjæld indsendes aarligt Overskud af lignende Størrelse, idet Kassebeholdningen til ingen Tid maa overskride et vist Beløb; i Finansaaret 1876—77 er saaledes modtaget 13,000 Kroner, indsendt 10,000 Kroner, 1875—76 modtaget 14,500 Kroner, indsendt 18,000 Kroner, 1874—75 modtaget

	Kr.	Øre
Transport . . .	40,397	14
Honorar for Inspektion	300	”
Løn til Pedel	477	”
Erstatning for Skolepenge	1,480	”
Timebetaling	3,261	76
Pensioner og Ventepenge	5,152	65
Bibliotheket	745	71
Kabells Legat under Bibliotheket	48	”
Bygningernes Vedligeholdelse	575	23
— Hovedreparation	1,715	21
Leje af Badehus	80	”
Inventariets Vedligeholdelse	311	21
Brændsel	1,229	01
Belysning	47	30
Skatter	435	13
Regnskabsføring	920	”
Rengjøring	377	70
Porto og Skrivematerialier	454	64
Programmer	240	”
Andre Udgifter	66	44
Extraordinære Udgifter	63	”
Til Indøvelse i Skydning	251	97
Indsendt til Livsforsikring	1,113	31
Stipendiefonden	300	06
Rosenkrantz's Legat	93	50
Fogh-Wilsters —	20	”
Stougaards —	16	”
Dauidsens —	40	”
Lateris . . .	60,211	97

8,500 Kr., indsendt 16,000 Kr., 1873—84 modtaget 2,500 Rdl., indsendt 3000 Rdl., 1972—73 modtaget 2500 Rdl., indsendt 2300 Rdl., 1871—72 modtaget 3000 Rdl., indsendt 3000 Rdl., 1870—71 modtaget 4400 Rdl., indsendt 2000 Rdl., 1869—70 modtaget 3000 Rdl., indsendt 4000 Rdl., 1868—69 modtaget 6000 Rdl., indsendt 6000 Rdl., og saaledes fremdeles, saa at Skolen i Virkeligheden ikke trænger til Tilskud.

	Kr.	Øre
Transport...	60,211	97
J. Kabells Legat	80	”
A. L. Kabells —	80	”
Puggaards —	119	92
Schoubyes —	438	35
Nissens —	1,632	64
Udsat rentebærende	224	06
	<hr/>	
Summa...	62,786	94
Beholdning den 31. Marts 1877.....	6,716	14
	<hr/>	
Balance...	69,503	08
	<hr/>	

VI.

Undervisningen.

Med Hensyn til de brugte Lære- og Læsebøger er der med Ministeriets Tilladelse sket følgende Forandringer fra indeværende Skoleaars Begyndelse: 1. J. Kapers tysk Læsebog for Mellemklasserne bruges i 1ste Kl. og 1ste Realkl. istedenfor Rungs Læsebog. 2. J. Kapers og T. L. Simonsens tysk Læsebog for de højere Klasser indførtes i 2den Kl. og 2den Realkl. istedenfor Hjorts tyske Læsebog, saaledes at den efterhaanden afløser denne Bog. 3. K. Schmidts mindre Læsebog i Fysik til Brug for Latinskoler osv. bruges i 5te Kl.s sproglig-historiske Afdeling og siden i 6te Kl. istedenfor Holtens Lære om Naturens almindelige Love.

Oversigt over hvad der er læst og lært i Skoleaaret 1876—77.**Dansk.**

(Gram.)

I Kl. og I Realkl. Funchs Læsebog for Mellemklasserne og Holsts større poetiske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Johansens

„Livet i Danmark“ ere adskillige Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære læst og repeteret. 1—2 Stile om Ugen.

II Kl. og II Realkl. Funchs Læsebog for Mellemlasserne. Af Holst's større poetiske Læsebog og af Johansens „Livet i Danmark“ ere endel Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære og Arentzens nordiske Mythologi. Som i de følgende Klasser er der nu og da læst et større Digtværk. 1 Stil om Ugen.

III Kl. og III Realkl. Samme Læsebog og Lærebøger som i foregaaende Klasse; desuden er Flors Haandbog i den danske Literatur stundom bleven brugt. Den matematiske Afdeling af III Kl. har i Forbindelse med Realklassen lært Dorphs græske Mythologi. Partier af Odysseen (Wilsters Oversættelse) ere forelæste. 1 Stil om Ugen.

IV Kl. og IV Realkl. Læreren har søgt at gjøre Disciplene i begge Afdelinger bekendte med de vigtigste Forfattere og Værker i den poetiske Literatur, bestandig med Flors Haandbog som Grundlag. Arentzens nordiske og Dorphs græske Mythologi ere repeterede af IV Realkl. Udførlige Stykker af Odysseen (Wilsters Oversættelse) ere forelæste for samme Afdeling. 1 Stil om Ugen, hvortil Æmnet i Reglen er hentet fra Skolefagene.

V og VI Kl. i Forening. Der er meddelt en Oversigt over Literaturen fra den ældste Tid til Øhlenschläger. 2 Stile om Maanedens. Svensk efter Hammerichs Læsebog.

Oldnordisk.

(Rektor.)

V Kl. Wimmers Læsebog er gjennemlæst og repeteret S. 1—52, sammes mindre Formlære læst med ikke faa Udeladelser, siden er den flere Gange gjen- taget og et og andet mere medtaget. Under Læsningen er foretaget Analyse, dels af et mindre til hver

Gang foresat Stykke, dels af de vigtigste Sprogformer, med stadig Henførelse til Dansk og tilknyttede sproghistoriske Bemærkninger. Lejlighedsvis Læsning fra Bladet og literaturhistoriske Oplysninger.

VI Kl. Wimmers Læsebog S. 52—62 og S. 73—115, sammes større Formlære flere Gange gennemgaaet med Forbigaaelse af alt mindre vigtigt. Hver Gang er analyseret en Del af Lektien, og det hele Pensum er repeteret. Der opgives til Afgangsexamen Wimmers Læsebog S. 1—62 og S. 73—115.

Tysk.

(Lohse.)

I Kl. og I Realkl. Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 98—150. Af Rungs og Funchs Bøjningslære de vigtigste Afsnit. Realkl. 1 ugenlig Stil paa Skolen efter Ankjærs Stiløvelser.

II Kl. og II Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 1—52. Rungs og Funchs Bøjningslære. Af Realklassen har den Afdeling, som vil tage den lille Præliminærexamen, desuden læst S. 104—145, medens den Afdeling, som vil tage den større Examen har skrevet to ugenlige Stile efter Ankjærs Stiløvelser og desuden en ugenlig Stil paa Skolen.

III Kl. og III Realkl. Hjorts Læsebog S. 302—324, Jürs og Rungs Deutsche Dichter: Digte af Claudius, Bürger, Goethe, Schiller, Chamisso, Uhland, Heine o. fl., desuden Extemporallæsning. Rungs og Funchs Bøjningslære, Funchs Syntax. Realklassen to ugenlige Stile efter Lorenzens Stiløvelser, en Gang om Ugen mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

IV Kl. og IV Realkl. Hjorts Læsebog S. 548—598, Jürs og Rungs Deutsche Dichter S. 68—98 (Schiller), Schillers Wilhelm Tell. Maanedslæsning: Hauffs Lichtenstein ($\frac{2}{3}$). Extemporallæsning. Bøjningslæren og

Syntaxen repeteret. Realklassen to ugenlige Stile hjemme efter Lorenzen, en Gang om Ugen mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

V Kl. Det meste af Jürs og Rungs Deutsche Dichter. Maanedslæsning: Schillers Marie Stuart; Hoffmanns das Fräulein von Scuderi.

VI. Kl. Hele Jürs og Rungs Deutsche Dichter, undtagen Stykkerne af Goethe og Schiller, som vare læste Aaret iforvejen. Dels læst i Hjemmet, dels extemporeret paa Skolen: Goethes Götz von Berlichingen. Maanedslæsning: Chamissos Peter Schlemihl, Wielands Oberon, Lessings Nathan der Weise, Herders Cid. Grammatiken repeteret. En ugenlig Stil.

Fransk.

(Schaldemose.)

I Kl. og I Realkl. Sicks Læsebog, 1ste Afd. S. 28—94. Ahn 1ste Kursus S. 75—94. De regelmæssige og uregelmæssige Verber efter Garrigue's Grammatik.

II Kl. og II Realkl. Sicks Læsebog for de lavere Klasser, 2den Afd. S. 1—106. Sibberns Stiløvelser 1ste Afs. § 1 til § 50 1ste Stykke. Formlæren efter Garrigue.

III Kl. og III Realkl. Sick 2den Afd. Side 59—150. Sibberns Stiløvelser, enkelte Exempler af Stykkerne 1—84. Formlæren efter Garrigue.

IV Kl. og IV Realkl. Sick 2den Afd. S. 30—208. Sibbern 1ste Afs., repeteret Exempler af hvert Stykke. Efter Garrigue Formlæren og af Syntaxen § 101—113, 121—125, 209—216, 247—256; c. 20 Stile. Ofte Extemporallæsning, som Maanedslæsning enkelte Fortællinger af Souvestre.

V Kl. Pios Lectures S. 1—165. Sibberns Stiløvelser 2det Afs. § 1—66, de første Stykker, skriftlig oversat omtrent Halvdelen af de andre Stykker. Efter Garrigue Grammatiken repeteret Formlæren og læst

det vigtigste af Syntaxen. Som Maanedslæsning have Disciplene opgivet hver fra 300 til 500 Sider. 50 korte Stile, $\frac{1}{5}$ skrevne paa Skolen.

VI Kl. Pios Lectures S. 167—240, Sicks Læsestykker S. 43—121. Extemporaloversættelse af Ingerslevs Læsebog og F. Bastiat. Maanedslæsning tildels efter eget Valg. Repeteret hele Grammatiken og enkelte Stykker af Sibberns Stiløvelser 2. Afs. I Reglen 2 korte Stile om Ugen, c. $\frac{1}{4}$ skrevne paa Skolen.

Engelsk.

(Kleisdorff, undtagen i V Kl.: Neergaard.)

I Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 1—24. Sammes Elementarbog S. 1—30. Stile i Hjemmet og paa Skolen (Oversættelse og Diktat samt Afskrift).

II Realkl. Listovs Læsebog S. 32—47. Sammes Læsestykker S. 33—41, 61—98. Sammes Elementarbog S. 30—44. Lassens Opgaver S. 93—109. Omtrent 30 Hjemmestile; desuden hyppig Diktat og Afskrift. — De 4 Disciple, som forberedes til Realafgangsexamen af højere Grad, have i en særlig Time læst Listovs Læsestykker S. 118—145.

III Realkl. Listovs Læsestykker S. 61—99, 103—118, 155—170, 178—205. Lassens Læsebog 2det Afs. S. 3—5, 9—23. Lassens Opgaver S. 12—53, 59—64 (mundlig og skriftlig); omtrent 30 Hjemmestile, desuden Diktatstile. Rosings Grammatik. Som Maanedslæsning: Marryat: The Mission S. 1—57.

IV. Realkl. Listovs Udvalg af engelske Forf. 1ste H. S. 56—103, 2det H. S. 1—14. 65—101. Lassens Opgaver S. 79—111, 120—140, (mundlig og skriftlig); omtrent 30 Hjemmestile, af og til Diktat. Rosings Grammatik. Ordfejningslærens Hovedregler uden Lærebog. Som Maanedslæsning: Day: The History of Sandford and Merton S. 1—345.

Til Afgangsexamen opgives: Listovs Læsestykker S. 118—170. Listovs Udvalg af eng. Forf. 1ste H. S. 1—103; 2det H. S. 1—14, 65—101.

V Kl. Listovs Læsestykke 2den Afd. S. 1—60. Sammes Elementarbog S. 1—29. Løkkes Grammatik. Skriftlige Øvelser. Extemporallæsning, omtrent 120 Sider.

VI Kl. Macaulay: Frederic the Great. Listov: The English Reader S. 62—80. Til Maaned- og Extemporallæsning er benyttet Løkkes Læsebog for Mellemlasserne (læst henved 100 Sider).

Til Afgangsexamen opgives: Listov: The English Reader S. 1—80, Macaylay: Frederic the Great.

Latin.

I Kl. (Neergaard.) Forchhammers Læsebog. Madvigs Sproglære: det vigtigste af Formlæren. I Reglen hver Uge skriftlige Øvelser.

II Kl. (Neergaard.) Cæsars Bellum Gallicum 3die og 4de Bog. Madvigs Sproglære § 177—260, repeteret Bøjningslæren. 1 Stil skreven hjemme hver Uge, hyppig mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

III Kl. (Neergaard.) Cæsar Bellum Gallicum 2den Bog. Ciceros Tale for S. Roscius K. 1—42. Madvigs Sproglære § 261—374, repeteret det tidligere læste. 1 Stil hjemme hver Uge; hyppig mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

IV Kl. (Kleisdorff.) Livius 5te Bog. Cicero: 2den og 3die Tale mod Catilina; pro lege Manilia. Ovids Forvandlinger (efter Bloch): Io, Aktæon, Battus, Ino og Athamas, Phaethon (815 V.). Madvigs Grammatik. 2 ugenlige Stile hjemme; desuden mundlig Stil.

V og VI Kl. i Forening. (Rektor.) Undervisningen har været helt fælles, undtagen 1 Time, i hvilken V Kl. har haft Sproglære og Stiløvelser, især mundlige. Der er læst Cicero de Officiis 2den Bog.

Horats Odernes 3 og 4 Bog, Carmen sæculare, alle Epistlerne. Tacitus Annales 1 og 13 Bog. Hist. 1, 12—20 (efter Flemmer). Dimittenderne have repeteret det meste af forrige Aars Læsning i større Pensa, V Kl. tillige læst Cic. Verrin. 4de Bog. Literaturhistorie efter Tregders Lærebog (til Slutningen af Sølvalderen), romerske Antikviteter efter Thomsens Lærebog, Sproglæren partivis repeteret. Fra Bladet er læst det meste af Flemmers Udvalg af Sølvalderens Forfattere, hvorefter ogsaa skriftlige Oversættelser ere udarbejdede, 1 hjemme hver Uge, i Slutningen af Skoleaaret flere paa Skolen.

Til Afgangsexamen opgives: Horats Odernes 3die og 4de Bog, Carmen sæculare, alle Epistlerne. Vergil Æneide 5te og 6te Bog. Livius 1ste Bog. Tacitus Annales 1ste og 13de Bog samt Hist. 1, c. 12—20, (efter Flemmers Udvalg). Cicero de Officiis 1ste og 2den Bog. Orat. Verrin. 4de Bog.

Græsk.

III Kl. (Lohse.) Lunds græske Læsebog S. 7—15 (med Forbigaaelser) og 137—144. Bergs Formlære. Dorphs Mythologi.

IV Kl. (Rektor.) Lunds græske Læsebog S. 97—124; Homers Odysse 1 Bog samt 2, 1—300. Bergs Formlære; det vigtigste af Ordføjningslæren; Tregders Mythologi.

V Kl. (Kleisdorff). Herodot 6te R. K. 94—121; 7de Bog K. 8—61, 100—106, 138—146, 179—196, 201—239. Homers Iliade 1ste B. V. 490—610; 3die og 6te Bog. Odysse: 6te, 7de og 8de Bog (den sidste ikke repeteret). Bergs Formlære. De vigtigste Regler af Ordføjningslæren (efter Thomsen). Tregders Mythologi (med Forevisning af de Kunstværker, hvori Mytherne ere fremstillede). Tregders Literaturhistorie S. 1—57.

VI Kl. (Neergaard.) Herodots 8de Bog K. 1—64, Homers Iliade 1ste og 3die Bog, Odysseens 9de Bog, Demosthenes 3 olythiske Taler, Platons Apologi,

Tregders Anthologi S. 1—24 og af Anakreon N. 7, 8 og 13—18. Mythologi og Literaturhistorie efter Dorph og Tregder. Antikviteter efter Christensen: det græske Statsliv. Bergs Formlære er repeteret. Forrige Aars Læsning repeteret.

Til Afgangsexamen opgives: Herodots 6te Bog og 8de K. 1—64, Platos Apologi, Demosthenes's olynthiske Taler, Xenophons Memorabilia 1ste Bog, Homers Iliade 1ste og 3die Bog, Odysseens 1ste, 2den, 3die og 9de Bog. Tregders Anthologi S. 1—24 og af Anakreon Nr. 7, 8 og 13—18.

Religion.

(Gram.)

I Kl. og I Realkl. Balslevs Lærebog til „Troen“, dernæst Hovedstykkerne af Resten. Assens mindre Bibelhistorie: det gl. Testamente. Hovedpunkterne af det ny Testamente ere gennemgaaede mundlig. Bibellæsning. Salmer.

II Kl. og II Realkl. Balslevs Lærebog fra „Troen“ til Slutningen. Første Hovedstykke repeteret. Assens mindre Bibelhistorie: det ny Testamente; det gamle Testamente repeteret. Bibellæsning.

III Kl. og III Realkl. Balslevs Lærebog repeteret. Assens mindre Bibelhistorie: det ny Testamente og det gamle Testamente til Salomo. Bibellæsning.

Historie.

(Hovgaard.)

I Kl. og I Realkl. Oldtidens Historie samt Middelalderens indtil § 3 (Det frankiske Rige) efter Blochs Lærebog for Realskoler.

II Kl. og II Realkl. Middelalderens Historie og den nyere Tids til § 7. De tre nordiske Riger til 1792 (med Undtagelse af Nordens Historie) efter samme Lærebog.

II Realkl. har særligt læst Nordens Historie i Middelalderen og den nyere Tid indtil Slutningen af det 18de Aarhundrede efter samme Lærebog.

III Kl. og III Realkl. Den nyere Historie til § 20 (Evropa siden 1863) efter samme Lærebog.

IV Kl. og IV Realkl. Oldtidens og Middelalderens Historie samt § 1 og §§ 16—20 af den nyere Tids Historie, hvoraf ogsaa det øvrige er læst i særlige Timer af IV Realkl. — alt efter samme Lærebog.

V Kl. De tre nordiske Rigers Historie og den nyeste Tids Historie (fra 1789) efter Thriges og Blochs Lærebøger.

VI Kl. Det hele historiske Kursus: Thriges Oldtidens Historie, Blochs Lærebog for Realklasser, sammes nyeste Historie.

Geografi.

(Hoffmeyer, undtagen I og I Realkl. Hovgaard.)

I Kl. og I. Realkl. Erslevs Lærebog (Nr. 2): den almindelige Udsigt over Land og Vand, Danmark, Nordevropa, Rusland og de brittiske Øer.

II Kl. og II Realkl. Samme Lærebog fra Mellemevropa til Italien.

III Kl. og III Realkl. Samme Lærebog fra Italien til Avstralien.

IV Kl. og IV Realkl. Hele Geografien efter samme Lærebog.

Naturhistorie.

(Hoffmeyer.)

I Kl. og I Realkl. Fiske, Løddyr og Bløddyr til Straaleddyrene efter Fæddersens „Dyreriget“.

II Kl. og II Realkl. Bløddyrene og „Den almindelige Del efter samme Bog.

III Kl. og III Realkl. Indledningen til Botaniken. Blomsterplanterne efter Erslevs Planteriget. Den almindelige Del af Zoologien.

IV Kl. og IV Realkl. Hele Zoologien og Botaniken efter Føddersens „Dyreriget“ og Erslevs „Planteriget“.

V Klasse (den mathem.-naturvidensk. Adeling) Mineralogi, Geologi og Danmarks Geognosi efter Foghs Lærebog.

Naturlære.

((Mylord.))

III Kl. og III Realkl. Ligevægtslæren og Varmelæren efter Lorenz's Lærebog, samt Metalloiderne til Kvælstof efter Jespersens Lærebog.

IV Kl. og IV Realkl. Lyslæren, Magnetisme og Electricitet til § 79 efter Lorenz's Lærebog, samt Meltallerne efter Jespersens Lærebog. Repeteret hele det læste Pensum.

V. Klasse. 1) Den math.-naturvidensk. Afdeling. Ørsteds Naturlærens mekaniske Del. Jørgensens Astronomi med nogle Tilføjelser. 2) Den sprogl.-hist. Afdeling. Ligevægtslæren, Varmelæren, Magnetisme og Gnidningselectricitet efter Schmidts Lærebog. Jørgensens Astronomi til Parallaxe.

VI Klasse. 1) Den math.-naturvidensk. Afdeling. Petersens Naturlærens kemiske Del og Lyslære med nogle Tilføjelser. Repeteret hele det læste Pensum. 2) Den sprogl.-hist. Afdeling. Varmelæren, Magnetisme og Electricitet efter Holtens Lærebog. Slutningen af Jørgensens Astronomi fra Aberration. Repeteret hele det læste Pensum.

Mathematik.

I Kl. og I Realkl. Arithmetik. (Engell). Steens „Elementær Arithmetik“ til § 47. Regning: Blandede Opgaver, Kursregning, Rentesregning, Procentregning og Regning med fremmed Mønt. Geometri (Ostermann). Steens „Hovedformerne i Rummet“, med nogle Forbigaaelser.

II Kl. og II Realkl. (Mylord). Efter Steens Arithmetik er læst fra § 47 til Anhang; efter Steens elementære Algebra til § 13. Steens Geometri, til Rumstørrelsers Maaling. Geometrisk Tegning, Procentregning, Delingsregning, Kjæderegning, Logarithmer, sammensat og omvendt Reguladetri. De der forberedes til den lavere Realafgangsexamen har desuden læst Steens Geometri § 105—150 med Forbigaaelser, samt haft nogen Øvelse i Logarithmer.

III Kl. og III Realkl. (Engell). Efter Steens elementære Algebra: Potens fra Nr. 9, Rod, Potens i udvidet Betydning, Ligninger til Ligninger med to ubekjendte (med nogle Forbigaaelser). Steens Geometri §§ 91—161 (Udg. 1865). Realklassen og den mathem.-naturvidensk. Afdeling geometrisk Tegning. 1 Gang om Ugen Hjemmeopgaver.

IV Kl. og IV Realkl. (Engell). Steens elementære Algebra: Ligninger med flere ubekjendte, Ligningers Anvendelse og Logarithmer; af Schjødtes Tillæg III—VI; repeteret hele Algebraen. Realklassen i en særlig Time repeteret Arithmetikken. Steens Geometri læst ud og repeteret fra § 77. Realklassen og den mathem.-naturvidensk. Afdeling geometriske Konstruktioner. Regning. 1 Gang om Ugen Hjemmeopgaver.

V Klasse. (Ostermann). Steens rene Matematik til Annuiteter (inkl.). Steens Stereometri. J. Petersens Trigonometri. J. Petersens Konstruktions-Opgaver, de første 200 gennemgaaede paa Skolen. Projektionstegning. Opgaver hjemme to Gange om Ugen.

VI Klasse. (Ostermann). J. Petersens analytiske Geometri. J. Petersens Konstruktions-Opgaver fra 200 og ud, med Undtagelse af den største Del af Drejningstheorien, gennemgaaede paa Skolen. Repeteret hele det matematiske Pensum. Projektionstegning. Opgaver hjemme 2 Gange om Ugen.

Tegning, Skrivning og Sang

er indøvet paa samme Maade som i det foregaaende Aar. Da Frihaandstegning efter Ministeriets Tilladelse bortfaldt i øverste Realklasse, har denne Øvelse været indskrænket til meget lidet, nemlig kun særligt for de andre Realkasser, idet den geometriske Tegning, der er lagt i Matematiklærerens Haand, har optaget Tiden i de nederste studerende Klasser. Til Sang har i det hele været anvendt 3 Timer om Ugen, nemlig 1 til Sammensang, 1 for de ældre Disciple (VI—III Kl.), 1 for II Kl. og II Realkl. samt I Kl. og I. Realkl.

Gymnastik.

Ligesom i forrige Skoleaar har der i dette været anvendt 18 Timer om Ugen til denne Undervisning, nemlig 16 hele Timer og 4 halve. Disciplene have været fordelt paa 4 Hold, der hvert har havt 4 Timer og de to yngste desuden 2 halve Timer paa de Dage, da de ingen hel Time havde, for at de kunde faa Legemsøvelse hver Dag. Første Hold (VI og V Kl.) har indøvet Hugning, Exercits og Gymnastik, i Sommerhalvaaret tillige en Gang om Ugen Riffelskydning; andet Hold (IV og III Kl.) Gymnastik og Exercits; tredje Hold (II Kl. og II Realkl.) og fjerde Hold (I Kl. og I Realkl.) Gymnastik og forberedende Øvelser. Intet Hold har været paa over 30 Disciple. Skydeøvelserne begyndte den 5. Maj og ophørte 29. Septbr. Svømningen begyndte 20. Juni og ophørte 9. Septbr.

Indberetning

om Udfaldet af Skarpskydningen i Skydeaaet 1876
fra den 5. Maj til den 29. Septbr.

Antal Disciple som deltog i Øvelsen.	Afstand.	Skuddenes Antal.	Træffere.	Points.	Totalsum.
11	100 Al.	253	243	580	823
6	200 -	193	177	311	488
6	300 -	165	127	205	332

Samtlige Skud ere afgivne med den for Hæren reglementerede Baglade-Ingeniør-Karabin mod de for Hæren normerede Skiver.

Ved Præmieskydningen den 29. Septbr., hvori 5 Disciple deltog, opnaedes af Præmietagerne følgende Resultat.

Præmietager.	Alder.	Afstand.	Skud.	Træffere.	Points.	Totalsum.
B. C. W. Bøggild	18	300 Al.	5	5	8	13
H. H. Homnens de Lichtenberg	19	300 -	5	4	9	13

Præmierne bestode i: 1) En Haandkuffert. 2) Samuel Bakers Rejsebeskrivelse Ismaïlia.

VII.

Bibliotheket

har i Løbet af indeværende Skoleaar modtaget den Tilvæxt, som efterfølgende Fortegnelse udviser:

I. Matematik og Naturvidenskab.

- Barlag, L. C., ny Regnebog, udarbejdet efter den ny Møntberegning I—III (2 Bd.). Randers, 1774—75. C. a. 212—213.
- Beyerholm, J., Regnebog for Borger- og Almueskoler 1—3. Del (ny Mønt). Kjøbenhavn 1874. C. a. 218.
- Botanisk Tidsskrift, udg. af den botaniske Forening, redig. af H. Kjærskov. II, 4. Bd., 4. H.; III, 1. Bd., 2—4 H. C. d. 209.
- Clebsch, A., Vorlesungen über Geometrie, herausgeg. v. Linne-
mann. 1. Bd., 2. Th. C. 211.
- Jørgensen, S. M., Kemiens Begyndelsesgrunde til Brug for
Skoler. Kjøbenhavn 1876. C. c. 273.
- Krenchel, V., amblyopia centralis. Kjøbenhavn 1876.
- Kristjansen, N. og K. M., Regnebog for Folkeskolen. 1—2.
Afd. Med den ny Mønt. Kjøbenhavn, 1874. C. a. 216.
- Nouvelles annales de mathématiques, red. p. Terquem
et Gerono. 1875, 5—12; 1877, 1—4. C. a. 167.
- Mathematisk Tidsskrift, III, 6. Aarg., 2—6. H.; IV, 1.
Aarg., 1—2. H. C. a. 160.

- Matzen, M., praktisk Regnebog for Borger- og Almueskoler. 1—2. Kursus. Kjøbenhavn, 1874. C. a. 214—15.
- Facitliste til "Praktisk Regnebog". Kjøbenhavn, 1874. C. a. 214—15.
- Naturhistorisk Tidsskrift, udg. af J. C. Schiødt. Tredie Række, 10. Bd., 1—3 H.
- Paulsen, A., Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelser. 15—18. H. C. c. 265.
- Poggendorf, Annalen der Physik u. Chemie. 1876 5—12; 1877, 1—2. Ergänzungs. VIII, 1—2. C. c. 53.
- Suter, H., Geschichte der mathematischen Wissenschaften. 2. Th. 1—2 Hälfte. Zürich, 1875. C. a. 200.
- Tidsskrift for Physik og Chemi. 15. Aarg., 4—12; 16. Aarg. 1—3. C. c. 258.
- Tidsskrift for pop. Fremstillinger af Naturvidenskaben. V, 3. Bd., 1—6; 4. Bd., 1—2. H. C. e. 35.
- Videnskabernes Selskabs Skrifter. 5. Række. Naturvidenskabelig og math. Afdeling. 10. Bd., VIII; 11 Bd. I, III, IV; 12. Bd., II.

II. Historie og Geografi.

- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1876, 1—4. H. C. p. 51.
- Aarhus Stiftstidende. 1876, Apr.—Dec.; 1877, Jan.—Marts.
- Cantu, C., Verdenshistorie, frit bearbejdet af E. Holm og Ph. Weilbach, 43.—30. H. C. a. 504.
- Danmarks Statistik. 1. H. Kjøbenhavn, 1877.
- Dansk Magazin. Fjerde Række. 4 Bd., 3 H. B. 656.
- Danske Samlinger for Historie, Personal- og Literaturhistorie, udg. af Chr. Bruun og O. Nielsen. II, 5 Bd., 1—3. H. C. b. 360.
- Den dansk-tyske Krig i Aarene 1848—50, udg. af Generalstaben. 2. Del. Krigen i 1849. 2. Afsn. 2. Afd. (med to Kaart: Fredericia Felttoget 1849; Oversigtskaart til Operationerne i Nørrejylland i Aarene 1848—50. C. b. 368.
- Duruy, histoire des Romains, tom. V. Paris, 1876. C. a. 505.
- Fabricsius, O., Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie (med et Kaart og nogle Afbildninger). 1—2. H. C. n. 315.
- Granzow, F. C., lille Geografi til Brug for vore Almueskoler og ved den første Undervisning. Kjøbenhavn 1874. C. n. 312.
- Grimm, Jacob, deutsche Mythologie. Göttingen 1835. C. p. 56.
- Handest, M. C., Fædrelandets Historie til Skolebrug. Aarhus, 1872. C. b. 414.
- Verdenshistorie til Skolebrug. Aarhus, 1875. C. a. 510.

- Historisk Tidsskrift. IV, 5. Bd, 3—4 H. C. b. 336.
- Hof- og Statskalender for Aaret 1877.
- Holm, P. A., og A. Andersen, Figurer til jævnførende Oversigt til Anskueliggjørelsen af geografiske Størrelsesforhold. Kjøbenhavn 1876. C. n. 314.
- Johnstrup, Indberetning om den af Prof. J. foretagne Undersøgelsesrejse paa Island i Sommeren 1876. Kjøbenhavn, 1877. C. n. 313.
- Klausen, V., Fædrelandshistorie for Borger- og Almueskoler. Kjøbenhavn, 1874. C. b. 413.
- Kok, Joh., det hellige Land og dets Nabolande i Fortid og Nutid. 1—9. Levering. Kjøbenhavn, 1876. B. 657.
- Leth, A., og Wad, G. L., Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm fra 1565 til 1875. Næstved, 1875. C. n. 185.
- Ligning over Formue- og Leiligheds-Skatten til Aarhus Kjøbstad-Kommune for Aaret 1876. Aarhus, 1876. C. n. 310.
- Lund, T. H., Lærebog i Verdenshistorien for Borger- og Almueskoler. Kjøbenhavn, 1875. C. a. 509.
- Løfler, E., Haandbog i Geografien. 9. H. (Slutn.). C. n. 309.
- Monrad, Chr. F., Hovedpunkter af Verdenshistorien. Kjøbenhavn, 1875. C. a. 511.
- Hovedpunkter af Danmarks Historie. Kjøbenhavn, 1875. C. b. 415.
- Nationaløkonomisk Tidsskrift, udg. af N. C. Frederiksen, V. Falbe-Hansen og W. Scharling, 7. Bd., 5—6. H.; 8. Bd., 1—6. H.; 9. Bd., 1—3. H. C. q. 26.
- Ostensen, Chr., glossarium juridico-danicum. Kjøbenhavn, 1641.
- Petermann, Mittheilungen o. s. fr. 1876, 5—12; 1877, 1—5. Ergänzungsh. 46—51. Inhaltsverzeichnis. 1855—74. B. 640.
- Rosenørn, Greve Gert af Holsten, Niels Ebbeson af Nørreris. 4. H. (1876). C. b. 392.
- Rossing, K., Geografi for Begyndere. Randers, 1876. C. n. 311.
- Rørdam, H., Kjøbenhavns Universitets Historie fra 1588—1621. 3. Del, 5. H. C. 407.
- Samling af Love og Anordninger. 1875—77, I. H.
- Samlinger til jysk Historie og Topografi, udg. af det jyske topografiske Selskab. 6. Bd., 1—2 H. C. b. 384.
- Schmidt, Vald., Assyriens og Ægyptens gamle Historie. 2. Del. Kjøbenhavn, 1877. C. a. 499.
- Skibsted, H. V., Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen. Ny Række, 1875—77, I. H. (1875).
- Statistiske Meddelelser, 12. Bd. Kbhavn, 1875. C. n. 280.
- Statistisk Tabelværk. III, 30. Bd. B. 625.

- Steenstrup, Joh., Indledning i Normannertiden. Kjøbenhavn, 1876. C. h. 416.
- Weber, G., allgemeine Weltgeschichte. 12. Bd., 1.—2. H. a. 493.
- Winkel Horn, Fr., nordiske Heltesagaer, paa Dansk. Kjøbenhavn, 1870. C. b. 397.

III. Filologi og Sprogvidenskab.

- Bouterwek, K. W., Caedmon's des Angelsachsen biblische Dichtungen. 3. Abth. Gütersloh. London, 1874. C. 267.
- Bursian, C., Jahresbericht über die Fortschritte der classischen Alterthumswissenschaft. 1. Jahrg. (1873), 12. H.; 2. u. 3. Jahrg. (1874—75), 3.—11. H.; 4. Jahrg., 1. H. J. 109.
- Clausen, P., Kortfattet Sprog- og Retskrivningslære. Kjøbenhavn, 1875. C. 350.
- Curtius, G., Grundzüge der griechischen Etymologie. Leipzig, 1873. H. 209.
- Fick, A., vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen. 4. Bd. Göttingen, 1876. C. 339.
- Fistaine, G., udvalgte Stykker til Brug ved Oversættelse fra Dansk til Engelsk. 3. Oplag. Kjøbenhavn, 1875. C. 343.
- tredive Øvelser i Engelsk efter den Robertsonske Methode. Kjøbenhavn, 1876. C. 342.
- Flor, C., det danske Modersmaals Sprog- og Retskrivningslære. Kjøbenhavn, 1869. C. 351.
- Gottlieb, J. L., Fraseologi. En Samling af danske Sætninger, gjengivne ved tilsvarende franske. Kjøbenhavn, 1874. C. 344.
- Grimm, J. und W., Wörterbuch, IV, 1. Abth., 9. Lief.; 2. Abth. 10. Lief. B. 45.
- Herrig, L., Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen. 55. Bd., 3—4. H.; 56 Bd.; 57. Bd., 1—2. H. C. 331.
- Holbech, J., og M. Matzen, ABC og Lærebog for de første Begyndere. Kjøbenhavn, 1872. C. 352.
- Jonsen, C., Retskrivningsøvelser for Skolen og Hjemmet. Kjøbenhavn, 1874. C. 348.
- Laursen, L., dansk Læsebog. Kjøbenhavn, 1874. C. 347.
- Løkke, J., engelsk Læsebog for Mellemlasserne. Kjøbenhavn, 1876. C. 341.
- Martin, E., le Courrier de Vaugelas. 4—6. année. Paris, 1873—76. B. 70.
- Monrad, Chr. F., det Vigtigste af den franske Sproglære. Flensborg, 1874. C. 345.

- Nitzsch, G. W., de historia homerica maximeque de scriptorum carminum ætate meletemata I—II. Hannover 1830—1837. C. a. 35
- Opuscula philologica ad J. N. Madvigium per 50 annos universitatis Hauniensis decus a discipulis missa. Hauniæ, 1876. J 111.
- Betskrivningsøvelser og Stilopgaver for Borger- og Almueskoler. Kjøbenhavn, 1874. C. 349.
- Schlyter, G. R., monumenta antiquitatis. Minnen från Greklands och Roms forntid. Beskrifvande text medföljer (s. G. 142). Första samlingen. Jönköping (Karlskrona), 1876. D. 39.
- Sick, Chr., Materialier til franske Stiløvelser. 2. Afdeling. Kjøbenhavn, 1873. C. 346.
- Tamm, Fr., bidrag till etymologisk ordbok öfver svenska språket. Upsala 1874—75. C. 340.
- Völcker, K. H. W., über homerische Geographie und Weltkunde. Hannover, 1830. J. 112.
- Wimmer, Ludv., oldnordisk Fornlære til Skolebrug. Kjøbenhavn, 1876. C. 353.

IV.

a. Pædagogik og Skolevæsen.

- Neue Jahrbücher für Philologie und Pädagogik, 1875, 3—12. Repertorium f. 1826—75.
- Goos, C., Aarboeg for Kjøbenhavns Universitet, den polytechniske Læranstalt og Kommunitetet, indeholdende Meddelelser for de akademiske Aar 1873—75. Kjøbenhavn, 1876. (2 Exemplarer). B. 111.
- Tidsskrift for Philologi og Pædagogik. Ny Række, 2. Bd., 3—4. H.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har i Skoleaaret 1876—77, som sædvanligt, tilsendt Skolen Programmer fra Universitetet, fra de danske, norske og svenske Skoler, af hvilke følgende indeholde Afhandlinger:

I. Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Aarsfest til Erindring om Kirkens Reformation. 1875 (C. W. Smith, de verbis imperfectivis et perfectivis in lingvis Slavonicis). Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitetsfest Føst i Anledning af Hs. Majestæt Kongens Fødselsdag den 8. April 1876 (J. L. Ussing, om Grækernes og Romernes Huse, med særligt Hensyn til Benævnelsen af de enkelte Rum).

II. Skoleprogrammer.

1. Aalborg (Lind, Tale ved Rektorindsættelsen). Frederiksborg (C. Berg, om Skolernes Forbindelse. Lidt om den asiatiske Literatur, især i Fortiden [forts.]). Helsingør (V. Lassen, et Bidrag til Helsingørs Historie). Horsens (C. Iversen, Forslag til en nærmere Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole). København (Metropolitanskolen: C. Fogh, Bemærkninger angaaende en Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole, indgivne til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet den 11. Januar 1876). Odense (K. Schmidt, Oversigt over de vigtigste baade experimentale og theoretiske Undersøgelser af Lysets Farveadspredelse ved Brydning, sluttet). Randers (F. E. Hundrup, Lærerstanden ved de nedlagte Latinskoler i Ebeltoft, Grenaa, Hobro, Mariager og Skive samt Stamtavle over Familien Ingerslev). Reykjavik (J. Thorkelsson, Supplement til islandske Ordbøger. A—N.). Slagelse (E. Zeuthen, kortfattet Trigonometrie for Seminarier og Realskoler). Sorø (J. H. Bang, udvalgte Breve af L. Smith). Viborg (H. H. Lefolii, om Skolen som væsentlig medvirkende til Standsomskiftningen. — A. Feddersen, Naturhistorien ved Optagelsesprøven og i Skolen).

2. Frederikshald (H. Blom, en Meddelelse fra Kristendommens ældste Tid [Plinius's Brevvexling med Kejser Trajan]. — Latingymnasiet og den praktiske Realskole. — Om Ollendorfs og von Ahns Metoder i Sprogundervisningen). Kristiania (Aars og Voss's Latin- og Realskole: J. Aars, Zeus. A. Høyer, om nogle tyske Realskoler. — Gjertsens Skole: Kr. Lassen, Lidt fra preussiske Skoler). Molde (A. Brinchmann, Kongelige Resolutioner og Departementsskrivelser vedrørende Skoleloven af 17. Juni 1869 og i Henhold dertil udfærdigede Reglementer). Stavanger (Houglund, udvalgte Regneopgaver for Middelkolens 3 øverste Klasser). Throndhjem (F. Lütke, Ordforklaringer og Anmærkninger til H. H. Petersens franske Læsebog).

3. Halmstad (H. F. Hult, en jämnförande blick på undervisningsväsendet i Sverige före och efter 1849). Helsingborg (N. Bengtsson, om presens participium på —ing i Engelskan och dess förhållande til verbalsubstantivet). Christiansstad (N. Ehrnberg, några blad ur läroverkets Historia). Falun (Falun läroverks kollegii utlåtande öfver Komiterades förslag till stadga för rikets allmänna läroverk af den 22. Decbr. 1874). Malmö (O. Nielsen, Danmarks uppträdaude i den svenska tronföljarefrågan, åren 1739—1743. III). Skara (N. A. Mathesius, the first canto of Runeberg's Nadeschda, transl. into English). Stockholm (A. Klint, utlemnande af artikeln vid franska

noms communs, fortsättn. — K. G. Hellström, om plana likformige figurer). Strengnäs (J. A. Drysén, läroverkets archiv). Upsala (P. F. L. Bagge, de syntaxi Propertiana).

b. Skønne Videnskaber og Konster.

- Baggesen, J., Ungdomsarbejder. 1—2. Del. Kjøbenhavn, 1791. C. 716—717.
- Labyrinthen. 1—2. Del. Kjøbenhavn, 1792—93. C. 718—719.
- Erik Eiegod. En Oper. Kjøbenhavn, 1798. C. 720.
- lyriske Digte (samtl. Værker, 1. Bd.). Kjøbenhavn, 1801. C. 721.
- Eventyrer og comiske Fortællinger. 2. Del. Kjøbenhavn, 1807. C. 723.
- nye blandede Digte. Kjøbenhavn, 1807. C. 722.
- skiemtsomme Riimbreve. Kjøbenhavn, 1807. C. 724.
- Gjengangeren og han selv, ved Forfatteren til Riimbrevene. Kjøbenhavn, 1807. O. 725.
- nyeste blandede Digte. Kjøbenhavn, 1808. C. 726.
- Parthenais oder die Alpenreise. Hamburg u. Mainz. C. 727.
- Heideblumen. Amsterdam, 1808. C. 728.
- Flaskebreve fra Knud Vidfadme. Kjøbenhavn, 1811. C. 729.
- poetiske Epistler. Kjøbenhavn, 1814. C. 730.
- Oran-Utang ved Foden af Parnasset. Kjøbenhavn. 1814. C. 731.
- Drømmen i Kronprindsessegaden Nr. 390. Kjøbenhavn, 1815. C. 732.
- det evige Sindbillede. Kjøbenhavn, 1815. C. 733.
- Per Vrøvlers yderst grundige Kommentar over den uhyre Digter A. Øhlenschlägers sidste genialske Sang ved Fugleskydningen den 8. August 1816. Kjøbenhavn. C. 734.
- Danfana, 1—2. Bd. Kjøbenhavn. C. 735—36.
- Breve til A. Øhlenschläger. Kjøbenhavn, 1818. C. 737.
- Reisen til sit Hjem i Udtog. Kjøbenhavn, 1818. C. 738.
- Rosenblade med et Par Torne. Kjøbenhavn, 1819. C. 739.
- Adam und Eva. Humoristisches Epos. Leipzig, 1826. C. 740.
- poetische Werke in deutscher Sprache. 1—5. H. (2. Bd.). Leipzig, 1836. C. 741—42.
- Skuddagen. Kjøbenhavn, 1814. C. 743.
- Byron, udvalgte dramatiske Digte, oversat af E. Lembcke. 6. H. C. 685.
- Dansk Børnesang bog. Aalborg, 1874. C. 747.

- Grundtvig, Sv., Danmarks gamle Folkeviser. 4. Del, 4. H. B. 12.
- Holm, R. J. og H. Tofte, Melodier til Viser og Sange. Kjøbenhavn, 1875. C. 714.
- Jean Paul, sämtliche Werke. 1—4. Th. Paris 1843. B. 20—23.
- Kristensen, E. T., gamle jyske Folkeviser. 5. H. C. 694.
- Overskou, Th., den kongelige danske Skuepladses Historie fra 1849—74. 12.—15. H. C. 419.
- Ranch, Hieronymus Justesen, danske Skuespil og Fugleviser. Udg. af S. Birket Smith. 1—2. H. Kjøbenhavn, 1876. C. 715.
- Tieck, sämtliche Werke in zwei Theilen. Paris, 1841. B. 18—19.
- Ussing, J. L., Niels Lauritz Høyens Skrifter. 5—6. H. Kjøbenhavn, 1876. C. 678.
- Øhlenschläger, A., Svar til Baggesen paa hans Brev Nurreddin til Aladdin. Kjøbenhavn 1807. C. 746.
- til Publikum. I Anledning af Lystspillet Freyas Alter Kjøbenhavn, 1816. C. 745.
- Svar til Hr. Y. Z. paa hans Recension over Væringerne i Miklagaard. Kjøbenhavn 1827. C. 744.
- (Alle de nævnte Skrifter af Baggesen og Øhlenschläger saant en stor Del danske Skolebøger ere skænkede af Adjunkt Hoffmeyer).

e. Theologi.

- Kristelig Kalender for 1877. Kjøbenhavn, 1876. C. c. 207.
- Nyt Tidsskrift for udenlandsk theologisk Literatur 1876. 2.—3. H.

V. Skrifter af blandet Indhold. Literaturhistorie.

- Bruun, Chr., Aarsberetning og Meddelelse fra det kgl. Bibliotek. 3. Bd. 1. H.
- Fra Videnskabens Verden. 17—18. H. C. 346.
- Nordisk Conversationslexikon. 60.—65. H.
- Revue des deux mondes. 1876, 1. febr. — 15. dec.; 1877, 1. janv.—1. avr.
- Unsere Zeit. 1876, 10—24.; 1877, 1—9.

Discipelbibliotheket

har i Skoleaarene 1875—76 og 1876—77 modtaget følgende Tilvæxt

Folkelæsning, Aargang 1875—76 (Sverrig, Land og Folk — Sahlertz, Skildringer af Dyrenes Liv — Vaupell, Slaget ved Isted — samme, Frederiksstads Forsvar — Øhlenschläger, Ørvarodds Saga — Smaastykker, 7de og 8de Bind).

- Fra alle Lande 1874—75.
 Historisk Arkiv 1875—76.
 Schmidt, Julebøg for 1874.
 Stenersen, Rejse til Grækenland.
 Tolderlund, Billeder fra Orienten.
 Baker, Ismaïlia, Beretning om en Expedition i Nillandene.
 (Rovsing), Træk af Livet i Amerika.
 Troels Lund, historiske Skitser.
 Parley, Fortællinger om Dyrene.
 Cam. Bruun, Ved Strand og Klit, 1.
 Budde, Smaahistorier, 2den Samling.
 Drachmann, En Overkomplet.
 Etlar, Viben Peter.
 Ewald, Knud Gyldenstjerne, 2 Bind.
 (Heegaard), Urolige Tider.
 Nicolai, Min Hustru og jeg.
 Bjørnson, Redaktøren.
 Ibsen, Catilina.
 — Kjærlighedens Komædie.
 Marie Colban, Tre Noveller.
 Meltzer, Smaabilleder, 3 Bind.
 Heise, Noveller, 4 Bind.
 Spielhagen, Stormfloden.
 Fischer, hollandske Fortællinger.
 Byron, oversat af Lembeke, 4de Hefte (Korinths Belejring
 Mazeppa; Bruden fra Abydos; Korsaren; Giaouren).
 Wiseman, Fabiola eller Katakombernes Kirke.
 Bret Harte, Fortællinger og Skildringer, 5 Bind.
 Mark Twain, udvalgte Skitser, 2den Del.
 Verne, Kaptajn Hatteras Eventyr, 2 Bind.
 Manzoni, De Forlovede, 2 Bind.
 Turgenjew, Nye Billeder fra Rusland.
 Møller, udvalgte Fortællinger af russiske Novellister.
 — fra fremmede Forfattere.

Discipelbibliothekets Regnskab for 1875—76.

Indtægt:

Beholdning fra 1874—75	5 Kr. 21 Ø.
Bidrag af Deltagerne	52 - - -
	<hr style="width: 100px; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 57 Kr. 21 Ø.

Udgift:

Boghandler.....	4 Kr. „ Ø.
Kjøbt paa Avktion.....	29 - 75 -
Bogbinder.....	24 - 80 -
	<hr/>
	58 Kr. 55 Ø.
Underskud...	<hr/> 1 Kr. 34 Ø.

For 1876—77.

Indtægt:

Bidrag af Deltagerne.....	59 Kr. „ Ø.
Erstatning for en bortkastet Bog.....	1 - „ -
	<hr/>
	60 Kr. „ Ø.

Udgift:

Underskud for 1875—76...	1 Kr. 34 Ø.
Boghandler.....	4 - „ -
Kjøbt paa Avktion.....	39 - 85 -
Bogbinder.....	23 - 75 -
	<hr/>
	68 - 94 -
Underskud...	<hr/> 8 Kr. 94 Ø.

Døn fysiske Samling

er bleven foreøget med følgende Apparater:

- 1) Et Apparat til at vise Mariottes Lov.
- 2) Et Apparat til at vise Kvægsølvregn.
- 3) En Stikhævert.
- 4) Et Barometerrør med Kop og Tragt.
- 5) En Rotator.
- 6) En Tourbine.
- 7) Et Vandfrysningsthermometer.
- 8) En Orgelpibe.
- 9) Et Apparat til at vise elektrisk Fordeling.
- 10) En Magnetiserspiral.
- 11) En Kugle, der synker i varmt og svømmer i koldt Vand.
- 12) En Centrifugalbøjle med Kugle.
- 13) Et Vinkelspeil.
- 14) En Hævert med Springvand.

Den naturhistoriske Samling

er i 1876—77 forøget med Følgende:

- Saven af en Savfisk, $1\frac{1}{2}$ Alen lang, og
En Dolkhale, givne af fhv. Discipel M. v. Schmidten.
Flere Stykker Bark med Gange af Bostrichus Typographus,
givne af Discipel Chr. Brasch.
En Havørn, givne af Godsejer Berg til Gyllingnæs.
Desuden er ved velvillig Opofrelse af Hr. Oberst, Baron
Rosenkrantz en Del af Insektsamlingen bleven gennemset,
supleret og restavreret.
-

Skolens Afgang- og Aarsprøver i 1877.

(De foran satte Bogstaver betegne Værelserne: a Solennitetssalen, b VI Klasses Værelser, c, d, e de øvrige Værelser ovenpaa. Prøverne i Naturhistorie foretages i det Værelse, hvor Samlingen findes).

De skriftlige Prøver ved Afgangsexamen og 4de Klasses Hovedexamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse fra Fredag den 15. til Mandag den 18. Juni, for Skolens øvrige Klasser fra Mandag den 25. til Onsdag den 27. Juni.

De mundlige Prøver afholdes fra 25. til 28. Juni og fra 6. til 13. Juli i følgende Orden:

Mandag den 25. Juni.

- a. 5—6½ Afgangsexamen: Oldnordisk.

Tirsdag den 26. Juni.

- a. 8—11 Afgangsexamen: Historie. 5—6½ Latin.
 b. 8—11 IV Latin. 5—6½ Afgangsexamen:
 (math.) Naturlære.
 c. 8—11 Realafgangsexamen: Matematik.
 5—6½ Tysk.

Onsdag den 27. Juni.

- a. 8—9 Afgangsexamen: Græsk. 1—2 Tysk.
 b. 8—10 do. Matematik. 4—8
 IV Matematik.
 c. 8—10 Realafgangsexamen: Historie. 5—8
 Afgangsexamen: Fransk.

Torsdag den 28. Juni.

- a. 8—9 Afgangsexamen: (sprogl.) Naturlære.
 4—6 Engelsk.
-

Fredag den 6te Juli.

- a. 4—7 IV + IV R. Naturlære.
 b. 4—7 II + II R. Fransk.

Lørdag den 7. Juli.

- a. 8—11 V Latin. 12—3 III + III R. Naturlære.
 b. 8—12 III + III R. Historie. 12¹/₂—3 III Græsk.
 c. 8—10¹/₂ IV Tysk. 12—2¹/₂ II R. Engelsk.
 d. 10¹/₂—12 I R. Tysk. 1—3 I Historie.
 8—11 II R. Naturhistorie. 11—2 II Naturhistorie.

Mandag den 9. Juli.

- a. 8—12 V Tysk og Engelsk. 12¹/₂—3 II R. Historie.
 b. 8—12 IV + IV R. Fransk. 12—3¹/₂ I Matematik.
 c. 8—12 III + III R. Geografi. 5—7 I R. Historie.
 d. 8—11 III + III R. Geometri.
 e. 8—1 II Matematik.
 12¹/₂—2¹/₂ I R. Naturhistorie. 4—6 I Naturhistorie.

Tirsdag den 10. Juli.

- a. 8—10¹/₂ V Fransk. 11—1 I Latin. 1—2 V (sprog.)
 Naturlære.
 b. 8—11 IV Historie. 11—2 III + III R. Fransk.
 c. 8—11 II Latin. 11—1 I R. Geografi. 1¹/₂—3
 I Geografi.
 d. 8—12 II R. Matematik.
 8—12 III + III R. Naturhistorie.

Onsdag den 11. Juli.

- Kl. 8. Optagelsesprøve af ny Disciple.
 a. 8—10 V Matematik og Naturlære. 12¹/₂—2¹/₂
 V + IV Græsk.
 b. 8¹/₂—10¹/₂ IV R. Engelsk.
 c. 8—11¹/₂ III + III R. Tysk.
 d. 8—11¹/₂ I + I R. Fransk.

Torsdag den 12. Juli.

- a. 8—10 V Oldnordisk. 12¹/₂—1¹/₂ III R. Engelsk.
- b. 8—11 IV + IV R. Geografi. 12—2¹/₂ II Geografi.
- c. 8—11¹/₂ III Latin. 12—2¹/₂ II R. Tysk.
- d. 8—11 II Tysk. 12—2¹/₂ I R. Mathematik.

Fredag den 13. Juli.

- a. 8—11 V Historie.
- b. 8—11 III + III R. Arithmetik.
- c. 8—10¹/₂ I Tysk. 11¹/₂—2¹/₂ Historie.
- d. 8—10 I R. Engelsk. 1—3 II R. Geografi.
8—12 IV + IV R. Naturhistorie.

Læremøder i Anledning af Omflytningen i Klasserne og Optagelse af ny Disciple afholdes Onsdag den 11. Juli Kl. 6 Efterm., Torsdag den 12. Juli Kl. 4 Efterm. og Fredag den 13. Juli Kl. 4 Efterm.

Optagelsesprøve afholdes Onsdag den 11. Juli fra Kl. 8 Form. Hvis nogen er forhindret fra at møde til denne Prøve før Ferien, vil der blive afholdt en Optagelsesprøve den første Dag efter Ferien, nemlig Onsdag den 15. Avgust Kl. 8 Form.

Lørdag den 14. Juli Kl. 10 Form. bekendtgjøres Prøvernes Udfald og Omflytningen i Klasserne samt foretages Dimission af dem, der have bestaaet Afgangsprøverne. Derefter begynder Sommerferien, som varer til **Onsdag den 15. Avgust**, paa hvilken Dag det ny Skoleaars Undervisning begynder Kl. 12.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningshandlingen indbydes herved Disciplenes Forældre Værger saa vel som enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Aarhus Kathedralskole, den 15. Juni 1877.

G. Lund.



1877